

पुर्खा दय्क तकगु सम्पत्ति, भीगु कला व संस्कृति
पिकाक-भक्तपुर नगरपालिका

पुर्खा दय्क तकगु सम्पत्ति, भीगु कला व संस्कृति
ह्वय्या

नेपाल संवत् ११४३ गुंलौथ्व / २०८० भाद्र १५ / 2023 Sep. / ल्या: १०, दौ:५

पञ्चायती राज्यस्तरं नेमकिपाता हाँग: हे
मदयक:ल्यं थानयता यागु

‘भक्तपुर काण्ड’ या विरोध सभा

माननीय राई स्वप नगर प्रमुख प्रजापति नपां

(२०८० साउन ३० गते)

लोकं ह्वागु स्वपया सापारु जात्रा

; DkfbSlo

@*) efb/!%, c^a\$!!^, jif%

विमाया धेबा वियता छाय् लिपा ?

नेपः या संविधान काथं आधारभूत स्वास्थ्य सेवा निःशुल्क धायो तःगुदः । अलय व्यवहारय् स्वास्थ्य थें थिकय्गु मेगु मरुगु जनतां अनुभव याडः च्वंगु दः । सरकारी अस्पतालय बांलाक उपचार मयासेलिं जनतात निजी अस्पतालय तस्कं थिकय् याडः उपचार कायमाल च्वंगु दः ।

नेपः या सरकारं विमा ज्या इवः पिता ब्यूसेलिं जनतां छुं भाति राहत अनुभव यागु दः । निजी अस्पतालता नं विमाखय दुतिंस्यलिं अपलं अनियमित जुला धाय्गु बूँ खाँत प्याहाँ वला । थुगुसी सरकारं आ.व. २०८०/८१ या बजेटय् सरकारी, सामुदायिक व सहकारी अस्पतालं जक विमाया ज्याइवः न्ह्याकय्गु धःसेलिं अपलं निजी अस्पतालं बिमा बन्द यागुदः । थ्वहे इवलय स्वास्थ्य विमा बोर्ड अः २६ गू निजी अस्पतालय स्वास्थ्य विमाया ज्या इवः बन्द याता ।

निजी लागायाय्पिसं लबः याता स्वयो ज्या सानिगुलिं खःगुं मखुगुं ल्या पिब्वयो अनियमित जुइगु अपलं सम्भावना दः । उकीं निजीता थुगु सेवा ब्युगु हे सरकारं टंकगु नीति खः । सरकारी व सामुदायिक अस्पतालं नं बिमा बोर्ड इलय हे धेबा मब्यूसेलिं समस्या वल । अपलं सामुदायिक अस्पतालं नं बिमा सेवा बन्द याय् मालिगु अवस्था वल ।

खप नगरपालिकापाखं चाय्कः तःगु खप अस्पतालं हिगुत्या करोड विमाया धेबा कायमनि धायो च्वंगु दः । नगरस्तरीय अस्पतालता हे हिगू करोड स्वयो अपः धेबा बाकी याडः तय्बलय अस्पताल न्ह्याकय्ता गुलि थाकुइ धाय्गु खाँ बिमा बोर्डया पदाधिकारी पिसं बिचः याय् मःगु खः ।

कोरोनाया इलय नं खप अस्पतालया खुगु त्या करोड विमाया धेबा मब्यूसे तःसेलिं धेबा मदयो नगरपालिकां जनताकय् ग्वाहाली फवनय् माल । लच्छि लत्याया दुनय खुगूत्या करोड तका दां जनतापाखं मुडः 'अक्सिजन प्लान्ट' तयो अःतक जनताता धेबा म्वायकः अक्सिजन इडः वयो च्वंगु दः ।

खप अस्पतालं आ.व.२०७९/८० खय् दुई लाख व नीद्वम्हा स्वयो अपः ल्वगिपिनिगु सेवा याय धुंकगु दः । देया ७० गू स्वयो अपः जिल्लाया विरामीपिन्ता सेवा वियागु अस्पतालं धायो च्वंगु दः ।

जनताता अःपुक व दांकः स्वास्थ्य सेवा बियो वयो च्वंगु अस्पतालता थुलि अपः धेबा बिय् बाकी याडः हः सेलिं विमा सेवा बन्द याय् मालय् फः । जनताया सेवासं समर्पित खप अस्पताल नपां सरकारी, सामुदायिक अस्पतालया विमाया धेबा फक्व मथां वियगुलि विमाया पदाधिकारीपिनिगु ध्यान वांकय् माल ।

पिकाक-खप नगरपालिका/सम्पादक-आशाकुमार चिकंबञ्जार, डेस्कटप-धन लक्ष्मी त्यात, आवरण सज्जा-रेणु ध्वजु, थाकू- भक्तपुर अफसेट प्रिन्टर्स फोन ल्याः ०१-६६९३०४३, इ-मेल- khwopapau@gmail.com

चीन यात्रा

नारायणमान बिजुक्छें (रोहित)

पेकिङ्गाया लोकं ह्वागु थायत

खः । थुगु पागोडा तिब्बतया न्हपांम्हा दलाई लामा पेकिङ्ग व बलय दयक ब्यूगु खः । गुगु पागोडा छगू तस्कं बांलागु नमूना काथं काई । पार्कया दशवी लाक चक्काय् दयकगु पागोडा व टुंफ्व(थुम्को) या चाकलीं धलं ब्वाय्ता व डुङ्गाचा चलय् याय्ता पुखु वा दह दयकः तःगु दः । आना न्हिं द्रलंद्र ल्यासे ल्याम्होपुं ब्वनामिपुं 'योंग पायनियर' (बालचर पुं थें ककुतय् ह्योंगु रुमाल चिडः तः पुं मचा पुचः) व मचा क्यबः : (बालोद्यान/ किनरगार्डेन) या मचात, ज्यापु-ज्यामित नपां चाह्यू वैपुं यात्रु त वै, जलविहार याई । आना धः काथं पागोडा दःगु टुंफ्व न्हपा मरु यक्व यक्व दा न्हपां भौगोलिक परिवर्तन (श्वखा ब्वयो धायथें) माथांगु जग्गा मुड, द्रचिडः वाडः टुंफ्व जू वांगु खः। पुखु नं न्हपा बँ हे खः । लिपा पुखु दयकगु । थाना दयकतःगु पहाडया गुफा मनुतयुसं दयकगु खः गुगु च्यास दाँ हाँ दक्षिण चीनं हःगु ल्वहँ तयो दयकः तःगु खः। तुइगु पागोडा भीथाय् चिवद्यो धाई उकिया लिक्कं युंग आन देगः दः आनानं पेकिङ्ग शहर बांलक खानय् दः । थाना छगू गुम्हा नाग (ड्रागन) या किपा आंगलय् च्वयो तःगु दः । गुगु कलाया ल्याखं तस्कं बांला । थुकिं चिनियाँ कलाय अद्भूत नमूना पिब्वयो च्वंगु दः ।

थ्येनथान (स्वर्गया देगः): दक्षिण पेकिङ्गय् दयक तः

गु थ्वनं छगू स्वय लाइकगु थाय् खः । गुकिं पुलांगु चीनया ज्योतिष व भौतिक विज्ञान, गणित, कला थजगु ज्ञान-विज्ञान जःगु पहः पिब्वयो च्वंगु दः । धः काथं मिंग व मंचु वंशया जुजुपिनिगु पालय् बांलागु मौसम व बाली बांलाक्यता थाना होम याइगु बली बिइगु हँ । स्वर्गया देगः चाकलाडः ग्वः लागु, वाँचुगु रङ्गयाय्यगु खः थुकिया अर्थ सर्ग (आकाश) खः । स्वर्गया देगः २८ गः थां दःगु २८ नक्षत्रया प्रतीक (चिं) खः । उगु फुक्क थामय् बां बांलागु बुट्टा मूर्ति कियो तः गुः दः । प्यम्हा नागः या थां दः गुगु प्यंगु ऋतुया चिं खः । मेगु हिंन्यगः ह्योंगु रङ्गया थांत दः गुगु हिंन्यलाया चिं खः । थुगु देगः सिंहमरमर (दुरु ल्वहँ) थजगु तस्कं बांबां लागु तस्कं लाहा जू पुं कालीगढ (ल्वहँकःमि) पिसं दयक तः गुलिं नं थ्व थाय् स्वय लाइकगु थाय् जूगु दः ।

इ हां युनान : (गृष्म दरवार) थुगु दरवारमा सुन्दरता

हाङ्ग चाउथें हे तुगलय छत्थुं हे स्वदानिगु अविस्मरणीय खानय् दः । थुकीं २६७ हेक्टर जग्गा भूडः च्वंगु दः । थ्व च्यास दा हाँ दयकगु खः । थ्व पुलांपु जुजुपिनिगु गृष्म दरबार खः । थुकीं अपलं जुजुपिसं थःथःगु पालय् ज्यासाडः ताडः दयकः थी थी नां नं बिला । पहाड, जंगल व दह थुलिबांला कि थुकिता मनूसिनं दयकगु

शाही महल (फुकुड) : थुकिता 'निषेद्र नगर' नं धः, थ्व सन १४२० य् दयकगु खः। थ्वं १८२ एकड जमिन त्यलः च्वंगु दः । थुकिया चाकलिं पः खः व गः दयक तःगु दः । थुकिया पूर्व, पश्चिम, उत्तर, दक्षिण प्यखेरं ध्वाका दयकः तःगु दः । दरवारया दुनय् जुजुया नैगु, त्वनिगु, द्यनिगु, इहिपा क्वथा, पाहांत तैगु, न्याय बिइगु थाय्, प्याखं स्वइगु थाय् (दबु दःगु), आराम याइगु (त्यानु लाकिगु), मथ, देगः छु छु मः व फुक्क बैठक, चुकःत दयकःतःगु दः। थाना न्हपां जुजु-लानि पिनिगु नं, तस्कं थिकय्गु बहुमूल्य वस्तुत व विदेशया जुजुपिसं उपहार ब्यूगु लुंयाय्गु घडीत, बाजात थीथी काथंया कलापूर्ण क्वथाय् दुनय् ब्वसामारी काथं श्रृङ्गारया वस्तुत, किपात, मूर्ति, हस्ति हाडया बुट्टा कियो तःगु पुलांगु (क्यूरियो) थजगु थी थी बहुमूल्य सामानत ब्यज्या याडः क्यंगु खः। शाही महल क्रान्तिलिया तस्कं लोकं ह्वागु दरवार काथं बयबय जूसेलिं न्हि द्रलंद्र मनुत पुलांगु दरवार व वस्तुत स्वःवैगु । थुगु शाही महल स्वयबलय् ख्वपया मल्ल जुजु पिसं दयकगु लायकु या दरवारत लुमांसे वईगु ।

पेहाई पार्क - थ्व तस्कं बांलागु थाय् खः । पार्कया च्वयलाक छगः चिवद्यो दः । उगु चिवद्यो १६५१ खय् दयकगु

सच्छिव हिंखुगु खप पौ, बःछि पौ(पाक्षिक)

जक धाय् थाक् । थानाया दरवारय् व दबुली कियो तःगुः कालीगढी तस्कं च्व जः । गृषम दरवारय् मेगु यक्व यक्व देगः त व कलात्मक वस्तु छायापियो तःगु दः अलय् थुकी कियो तःगु बुद्धा तस्कं कलात्मक व मिहिन खानय् दः । चन्द्रमा चुकः थजगु कलात्मक चुकःत व बुद्धया देगलय कियो तःगु कालीगढी गृषम महलता तस्कं पुरातात्विक अलय् कलाया ल्याखं तस्कं च्व जः । श्व बाहेक महलया पहाडी व जंगलया सुन्दरता व शितलतां आना वपुं यात्रु दुनुगलं निसैं लय ताई । अलय् सन १८६० या ब्रिटिश व फ्रान्सया सैनिक हतालं महलया छुं भाति स्यंकः ब्यूगु दः । अलय् १९०० खय् जूगु बेलायत, अमेरिका, फ्रान्स, रूस, जापान, पोर्तुगल देशया हतालं गृषम दरवारता अपलं स्यंकः बिला । उगु ल्वापुं दरवारमा पहाडय् दय्कः तःगु बौद्ध देगः व मेमेगु अपलं देगः त व मूर्तित ल्हवडः दय्के मफयक स्यंकः ब्यूगु दः । क्रान्तिलिपा द्रलं मन्त थुगु दरवारस्वयता वयो च्वंगु दः अलय् दहलय् जलविहार याई । पहाड व जंगलय् मन लुदांकः बां बांलागु थाय् स्वय धुकः मन लयतायकी, ख्व चकांकः वानि । उगु दहलय् मोटर बोट, व डुंगाखय् च्वडः चाहिलः रंगिचंगी डात व काब्ल्यात म्हेत च्वंगु स्वयो मन चकांक न्हयली । थुगु गृषम प्रासादया वाउँसे च्वंगु गुई चाहिल, सितल काकां, सिरिसिरिफसं जाय्कः, दहखयु वैगु नाःया चिच्या चिच्याहांगु लबुं सामान्य मनता नं कवि याडः विड्थें च्वं ।

व च्वयया स्वय लाइकगु थाय् बाहेक सन १९०० लय् च्यागु साम्राज्यवादी पिसं हताल याडः धू याडः ब्यूगु शिच्याव कुन थयन (पश्चिमी उपनगर पार्क) चिड्ग वंशं दयकगु खः। उगु इलय थुगु थाय् कवि पिन्ता खुल्ला याडः तः गु थाय् खः । अपलं कविपुं थाना वयो चिनाखें च्वयो अयला त्वनिगु । क्रान्ति लिपा थुगु थाय् तस्कं बांलाकल । थुकिता ल्हवनय् कानय् याडः छायापिल । थथेहे पुलापुं सामन्त सम्राटपिसं थः थःगु पालय् थः हायपुकः च्वनयता अपलं स्वय लाइकगु महल व देगःत, पार्क थजगु दयकला । क्रान्तिलिपा दयकगु स्वय लाइकगु थाय मध्ये 'जनकंगेश हल' 'जनसभा भवन' दकलय् च्वय ला । थुकिया सुन्दरता, भव्यता व चमत्कार खाडः स्वकुमिपिसं में वाडः च्वनि । अलय् धाय् हेमाली चीनया पुलांगु कला जक मखु न्हूंगु कला नं गुलि च्व जः दक धात्थें चिनियाँ जनता व कलाकारत महान खः । थुगु जनसभा भवन थेन आन- मन (स्वर्गीय दरवारया लुखातय्) धवाकाय् ला । थेन आन मन चोक पेकिङ्गया नुगः खः । श्व ४० हेक्टर जमिनय् डाडः च्वंगु दः । थेन आनमन चोकया दक्षिण पाखय् शहीद स्तम्भ, पूर्वपाखय् चिनियाँ इतिहास व चिनियाँ क्रान्तिया अपलं तः खागु बांलागु भवन, पश्चिमपाखय् जनसभा भवन, उत्तरय् थेन आन मनया धवाका दः । गुथु थासं १९४९ स अध्यक्ष भाजु माओत्सेतुङ्ग 'जनवादी चीन निः स्वांगु या घोषणा यागु खः । थेन आन मनया धवाकाय् च्वयो तःगु दः । 'जनवादी गणतन्त्र जिन्दावाद' 'संसारया जनताया महान एकता-जिन्दावाद ।' थेन

आनमन चोकया उत्तरपाखय् स्वकः मार्क्स, एंगेल्स, लेनिन, स्टालिनया तः तः पागु तस्वीर तयो तः गु दः । नपां थेन आन मन धवाकाया च्वय अध्यक्ष माओया क्पिपा तयो तःगु दः ।

शहीद स्तम्भ : चीनया राष्ट्रिय पर्व - शहीद स्तम्भय वयो न्हयाकी । शहीद स्तम्भया निःस्वानय्गु ज्या अध्यक्ष माओ नं १९५२ या न्हापांगु अगष्टय याडः द्यूगु खः। गुगु १९५८ या अन्तर्राष्ट्रिय श्रम दिवसय् क्वचाय्कगु खः । श्व उत्तरदक्षिण ६१.४५ मिटर व पूर्व पश्चिम ५०.४४ मिटर दः गु खः । थुकि अध्यक्ष माओया धापुं-लुं च्वयो तःगु दः । 'जनताया वीरपुं अमर जुई ।' प्रधानमन्त्री चाउ एन लाई नं च्वयो द्यूगु दः -'वीर शहीदपुं गुम्हासिं जनताया मुक्ति युद्ध व जनक्रान्तिसं फुकगु ३० दाखय् थःगु जीवन बलिदान याता, वयकपुं अमर जुयो च्वंगु दः।'

वांगु ३० दा हौं निसैं जनक्रान्ति व जनताया मुक्ति युद्धखय् थःगु जीवन पाडः वापुं जनताया वीरपुं फुकक अमर जुयो च्वंगु दः ।

'राष्ट्रिय स्वाधीनता व जनताया स्वतन्त्रता व सुखया लागि १८४० स्वयो न्हापा निसैं हे दुनय व पिनयया शत्रुया विरोधय जूगु छगू छगू संघर्षखय थःगु जीवन पाडः वापुं वीर शहीदपुं फुकक अमर जुयो च्वंगु दः ।'

न्हिया न्हिथं द्रलं जनतात शहीद स्तम्भया हःनय् वयो कपः क्वछुकः श्रद्धा याडः वानि ।

जन कांग्रेस हल : (Great Hall of the People) चिनी क्रान्ति व चिनियाँ ऐतिहासिक म्यूजियम १५६ खय् हिंछला बिकः दयकगु खः । जनसभा भवनं १,७१,८०० वर्गमिटर जग्गा कयपुयो च्वंगु दः । सभाभवनय् १२ गू भाषं भाय हिलय फःगु एयर फोन दःगु १०,००० सीट दःगु खः । हल तस्कं बांलाकः स्वयं हायपुकः दयकः तःगु दः । च्वय बाल्कुनी (वादाली) तला तला पतिकं तयो यंकः च्वंगु दः । हलया दशीमथि लाक छगू चाकलागु घेरा दुनय् हयाउँगु डागः तारा प्वाला प्वाला थिडः च्वंगु दः । ताराया चाकलीं पला लप्तेया हःलं मुडकः तःगु दः । उगु पला लप्तेया तारापाखं वगु जतिया धवः खं क्यंकः तःगु दः । ह्योगु तारा कम्युनिष्ट पार्टीया चिंखःसा पलालप्ते चीनया थी थी जातया प्रतिनिधिया चिं खः । दशवी तारा व पायाता स्वाइगु धवलं श्व फुकक जातिता चिनियाँ कम्युनिष्ट पार्टीया उथिंयंगु निर्देशन ।

थुकिता Great Hall नं धः । थुकिया मेगु स्वय लाइकगु क्वथा भोजन क्वथा (Banquet Hall) खः गुगु तस्कं हे बांला । थुगु क्वथाय् ५,००० म्हा मन्त च्वडः नय्गु याय् फः । थय बाहेकं भवनय् छगू छगू जातिता स्वयां थःथःगु सांस्कृतिक पहलं छायापियो तःगु विस्कं-बिस्कं क्वथात दः । थुगु कांग्रेस भवनया भव्यता स्वयो न्हूंगु चिनियाँ पुस्ताया छँ दानिगु कला, आंगः दानिगु, प्वल्हं चिड्गु, थामय् च्वयो तःगु क्पिपां देया न्हूंगु व पुलांगु थी थी जातीय कलाया छगू बांलागु म्हासिड्का पिब्वयो च्वंगु दः । कांग्रेस हल धात्थें अजु चाय् माय्क दाडः तःगु भवन खः ।

ल्यासे ल्याम्होपुं ब्वनामि पुं व राजनीति

विवेक

अन्तरराष्ट्रिय युवा दिवसया लसताय खप नगरपालिकां ल्यासे ल्याम्होपिन्ता स्वयो ज्याइवःत न्ह्याकः च्वंगु दः । उगु इवल्य युवा व देशभक्त' विषयसं छगु न्वचुकला (वक्तृत्व कला) नकतिनि क्वचाला । क्यूवाया अन्तरराष्ट्रवादी व साम्राज्यवाद विरोधी नेता फिडेल क्यास्ट्रोया ९८ दाँया बुदिया लसताय उगुज्याइवः तःगु खः । फिडेल क्यास्ट्रो व क्यूवाया खायँ ब्वनामिपिन्ता ब्वकः थुईके बियगु व ल्यासे ल्याम्होपिन्ता, ब्वनामिपिन्ता साम्राज्यवादया विरोधी भावना ब्वलांकय बियगु उगु ज्या इवः या तातुना खः । नेपः या सार्वभौमिकता न्हाकयता भारतं न्ह्याब्लें क्वत्यलयगु ज्या याडं तूं यंक च्वंगु इलय ल्यासे ल्याम्होपिन्ता देशभक्ति भावना ब्वलांकय मब्यूसें मगाय धुंकल ।

नेपःयायति भूगोल व जनसंख्या म्हवचा दःगु चिच्याहांगु दे क्यूवाय बुम्हा फिडेल क्यास्ट्रो ल्याम्हो बैसय हे चेवे भारा नपां मिलय जुयो सशस्त्र संघर्षयाता अलय साम्राज्यवादया पालिडम्हा वातिस्ता सरकारया हाँगः लिडः जनताया सरकार निः स्वाना । इतिहास, भूगोल, राजनीति शास्त्रमा बांलागु ज्ञान दः म्हा क्यास्ट्रोया न्ह्यलुवाय क्यूवाली क्रान्ति लिपा अःतक साम्राज्यवादी अमेरिकां त्वः मतसैं नाकाबन्दीः याडः तःगु दः । अथेनं वयकया न्ह्यलुवाय सकल क्यूवाली जनता दे रक्षाया नितिं 'समाजवाद या क्रान्ति' या भावना व छगाथि जुयो हज्याडः च्वंगुलिं थौ तक म्वाकः तःगुदःनि । देश भक्तिया भावना गथे जुयमः ? ६० दा स्वयो ताहाकगु ई तक साम्राज्यवादी पिनिगु नाकाबन्दीया विरुद्धय ल्वा ल्वां थःगु तुतिखय दाडः हज्याडः च्वंगु क्यूवा पाखं थौ या ल्यासे ल्याम्होपिं सयकः थुईक हज्याय मः । क्यूवा गुढले साम्राज्यवादीपुं खाडःकपः क्वछुक बिसे मवां बरु मदिसें हलिमय ब्याकः साम्राज्यवाद

विरोधी भावना ब्वलांकः ग्वाकः जुला । शत्रुया हःनय गुढलें हे कपः क्व मछुकिम्हा क्यास्ट्रोया देशभक्ति पूर्ण भावनां याडः स्वतन्त्र क्यूवाया अस्तित्व ल्यंकः म्वाकः तय फःगु खः । न्वचुकलाखय ब्वति कःपुं गुलिं ल्यासे ल्याम्होपुं ब्वनामिपिसं राजनीतिखय ल्यासे ल्याम्होपिन्ता थाय बिय मःगु, ल्यासे ल्याम्होपुं देशभक्त जुयमःगु, दे या सार्वभौमिकता ल्यंकः म्वाकः तयता ल्यासे ल्याम्होपुं हदाय च्वडः वयमःगु बिचः त प्वंकला । सरकारया मखुगु नीतिं याडः अः आर्यघाटय स्वयो अपः विमान स्थलय थः थितिपुं नपालाइगु, ल्यासे ल्याम्होपुं विदेशी भाय व संस्कृतिइ हे लयतायो च्वंगु थःगु दे त्वःत विदेशय च्यो भ्वातिं जू वानिपिन्ता माया याय मज्यगु थजगु गुलिं नुगलय थिइगु खाँ नं आना पिब्वता । धिधिं बल्ला याडः च्वंगु ल्यासे ल्याम्होपुं ब्वनामिपिनि पाखं देश प्रेमया बिचः पिब्वगुलिं धिं धिं बल्ला बांलाहे धाय फः ।

अपलं ब्वति कःपिसं पुँजीवादी प्रजातन्त्र व दलीय व्यवस्थाया खाँ भतिचा म्हवँ जक थूगु खानय दः । प्रजातन्त्रलिता ह्यता नेपालय जुगु थी थी इलयया आन्दोलन व संघर्षया इतिहास मथूसेलिं फुक्क दलया नेतात खराब धायगु खाँ नं प्याहाँ वल । 'स्वतन्त्र' पाखं त्याकपुं जनप्रतिनिधिपिनिगु खाँ बय बय यागुलिं अथे धागु सिय दः । ब्वनय कुथिसं राजनीति खाँ बांलाक मकासेलिं थौ कन्हेया ब्वनामिपिन्ता राजनीति खराब धःगु अःपुक थुइके फः । शिक्षकपिसं ब्वनामिपिन्ता देश व जनताया इमानदारजुयो ज्या सानयगु सेवायायगु हे राजनीति खः धायगु थुइके वियगु व भिंगु राजनीतिखय द्रहँ वानयता मन क्वसाके मफूगुलिं ब्वनामिपिन्के राजनीति धायगु खराबगु कासा खः धायगु मति वांगु जुयफः । थुकी ब्वनामिपुं स्वयो शिक्षकपिनिगु हे अपः जिम्मेवारी दः ।

निरडकुश शासकतयगु विरुद्धय

भी न्ह्यलुवापिस संघर्ष यागुलिं थौ कन्हेया ल्यासे ल्याम्हापुं ब्वनामिपिसं ब्वनय खांगु व नुवाय खांगु खः । ब्वनयकुथि, कलेज व विश्व विद्यालय वाडः ब्वनय खांगु खः अलय सरकारया तप्यकः विरोध यायगु स्वतन्त्रता दःगु खः । व फुक्क राजनीतिक आन्दोलनं याड हे दः गु खः । थौ या ई तक थ्यंकः वयता न्ह्यलुवापिसं जेलय कुंकः च्वनमाला, प्रवासय व मखांकः भूमिगत जीवन हाडः च्वनय माल । उकिंयाडः हे थौ या न्हूगुपुस्तां स्वतन्त्र जुयो ज्या सानय दःगु खः । थुकाथं स्वयबलय दकलय बांलागु नीति हे राजनीति खः उकिं हे राजनीतिता फुक्क नीतिया जुजु दक धाई ।

नेपालय अः सरकारय वानयया लागिं हे राजनीति याइपुं नेतात व कार्यकर्तात स्यडः मभिडः वान । खराबपुं मनु व पार्टीया लाहातय राजनीति लःवान । देश व जनताता भिंगाइगु पार्टी अमिता लिड छ्वय मफूतलय मभिगु राजनीति याइपिसं हाँगः कायो च्वनी तिनि । शासन याडः च्वनि तिनि । उकिं हे थौ या न्हूगुपुस्ताया ब्वनामिपिसं बन्द, हडताल व तोडफोड मखु, देश व जनताया सेवा यायगु भावनां बांलागु व भिंगु राजनीतिया लाँपु ल्ययमः । उकिं हे जनताता भिं याई ।

राजनीति न्हूगु पुस्ताता लः ल्हाडः पुलांगु पुस्ता त्यानुलाँकः च्वनयमः धायगु जवर्जस्तीया बिचः थौ या ल्यासे ल्याम्होपिं क्य खानय दः । थुयो नं मथुयो नं अजगु विचः प्याहाँ वयो च्वंगुदः । थव फुक्क सामाजिक सञ्जालं बयबय याडः च्वंगुलिं जुयफः । देया राजनीतिया धाकुफय नयां ल्वाडः खारय जुयो वपुं न्ह्यलुवा तयसं जक देश व समाजता हःनय यंकय फैं । पार्टीया विचः व सिद्धान्तंजक दे हछ्याइगु खः । उकिं युवाधायगु बिच, खः बैस मखु । थजगु खायँ फुक्क ल्याले ल्याम्होपुं ब्वनामिपिसं थुइके मःगु खः । उमेरया लिधंसाय राज्यसत्ता लःल्हायगु खःसा हलिमया अपलं

सच्छिव हिंखुगूग स्वप पौ, बःछि पौ(पाक्षिक)

देशय तःगु युक्तेन देशत दयो वै । अनुभव हे मरुम्हा जेलेन्स्कीया लाहातय युक्तेन लायवं थौ युक्तेनि जनतां खिचां मस्युग दुःख सियमाल । नेपः या न्हूंगु पुस्ताया, ब्वनामिपिसं नं थुगु खौं थुइके मः ।

अः दाच्छिया लाखौ युवात विदेशय वाडः च्वंगु दः थुकिया मुख्य दोषी सरकार हे खः । श्रम मन्त्रालयं श्रमरोजगार कायो च्वंपुं च्यागू लाखम्हा व शिक्षामन्त्रलयपाखं 'नो अब्जेक्सन लेटर' कायो पिनय् ब्वं वांपुं १ लाख हिद्वम्हा ल्यासे ल्याम्होपुं पिनय् वांगु ल्या त दः । देशया दथु आंगः उर्जाशील जनशक्ति प्याहाँ वांसेलिं देशया अवस्था छु जुई फुककसिनं स्युगु हे खौं खः । ल्यासे ल्याम्होपुं पिता छ्वयवं हे देशय क्रान्तिपानय् फौ मखु । श्व शासकपिसं थुइके मः ।

थुगुसी सरकारं २२८ गू स्वास्थ्य शिक्षण संस्थात तिय मायुकल । वांगु दायें स्वयो ३८८० सीट म्हुँ जुल । १३७ गू प्रिडिप्लोमा, ७३ गू स्टाफ नर्स, १०गू बि.एन. व ८ गू बीएस्सी नर्सिङ तिय धुंकल । चिकित्सा शिक्षा ऐनय् स्वास्थ्य शिक्षण संस्था चायेकेता १०० गू शैय्याया थःगु हे अस्पताल दय्मःगु प्रावधान दःगु धायो तिकय बिला । अः भारतया सिमावर्ती लागाय् भारतं सच्छिगू स्वयो अपः नर्सिङ कलेज चाय्कगु आना द्रुलंद नेपः मिपुं ब्वं वांगु खौं प्याहाँ वगु दः ।

बांलाकः न्ह्याक च्वंगु शिक्षण संस्थात जवरजस्ती तिकय बियो द्रुलंद ब्वनामिपुं विदेशय ब्वं मवांसें मगाकः ब्युम्हा शिक्षामन्त्री, शिक्षाया दक्व ठेक्का कायो च्वंपुं पदाधिकारीपुं विदेशी दलाल खः । नेपालय् ४ लाख व ७५ द्रु धेबा पुलः छँ सं च्वडः ब्वनय् दःगु नर्सिङः थौं २०/२२ लाख तका दां पुल विदेशय मब्वसैं मगाकः बिल । गुकिं अरबौ तका विदेशय वान । जनताया काय म्हायपिन्ता छँ बँ मिय मायुक च्वयया शिक्षा कायता विदेशय मवांसें मगाकः ब्युपुं जनविरोधी शिक्षा मन्त्रालयया पदाधिकारीपिन्ता कानुन दयुकः जूसां ज्यान सजाय बियमः छम्हा छम्हा सिता सुली चदय

याय्मः थजगु खायें युवा विद्यार्थी संगठन छु याडः च्वना ?

४० म्हा नर्स ब्वंकयता अरबौ धेबा फुकः १०० गू शैय्याया अस्पताल दयुके मःगु नीति नेपःया निति गुलि व्यवहारिक जु ? छु कानुन दयुकिपिसं थजगु खायें गुब्लें बिचः याःला ? देशय् यक्व सरकारी व निजी अस्पतालत दः । न्हपा थें अः नं उगु अस्पतालता प्रयोगात्मक कक्षा कायके बियां छु स्यनि ?

भारतया कलेज व विश्वविद्यालय भर्ना चाय्किगु इलय् नेपालय् न्ह्याब्लें बन्द व हडताल जुई । अखिल, नेविसंघ थजगु शासक दलाया भातृसंगठनं हिसाब याडः याडः हे अजगु ज्या इवः तः न्ह्याक वयो च्वंगु दः । अमि प्राध्यापकपिसं धायो धायो हे अथे याकय् बिईगु । नेपःया ब्वनामिपिन्ता हिसाब याडः याडः हे विदेशय ब्वंकय् छ्वयता छ्यापं नयो जुइपुं कमिशनखोरपिसं ज्या याडः च्वंगु दः । अजपिसं मालः मालः कार्बाही मयातलय् थजगु ज्या पानय् फौ मखुनि ।

लाखौं ल्यासे ल्याम्होपिसं नेपः दे त्वःत विदेशय हे च्वनयता पीआर (स्थायी बसोबास अनुमतिपत्र) कायो च्वनय् धुंकल । अजपुं मध्ये गुलिसिनं नेपः या नेतातयता क्वहयंगु खौं ग्वलं ब्वः बिय नं धुंकल । देश त्वःत विदेशी जुय धुकः पिसं नेपः या नेतातयता विरोध यायगु अधिकार नं मरु । धेबाया निति परिवार व देशता नपां पिकयता लिफः मस्वैपुं युवा (द्रुब्यपिशाच) धेबाखय् सीपुं विदेशीया च्यो भ्वातिं जुयो नेपः या राजनीतिया कुंखिङ नक्कली देशप्रेम क्यडः च्वंगु दः । श्व भन ग्यापुगु खौं खः ।

खौं मथुयो नं गुलिं ल्यासे ल्याम्होपुं विदेशय वानयता हथाय् चायो जगु नं दः । अजपुं मध्ये गुलिं मानव तस्कर पिनिगु जालय लाडः अकालं सीड च्वंगु नं दःसा गुलिं ज्या साँसां अपाङ्ग जुगु दः, गुलिं जेलय लाडः च्वंगु दः । विदेशय वानयया लागिंजक भीथाय् च्वंपुं ल्यासे ल्याम्होपुं खःसां मखुसां नक्कली ब्योहः याडः, थःकय् मरुगु सम्पति

धेवा पुल, अपः क्यड, नक्कली सर्टिफिकेट दयुकेगु थजगु मखुगु लार्यें डायता तक लिफः मस्वः । थजगु मभिंगु लाँपु थुइकेता नं भीपुं ल्यासे ल्याम्होपुं ब्वनामिपुं राजनीति वय मः ।

छगू खौं न्हिथानय्, छम्हा क्यानाडाय् पी. आर. कायो च्वम्हा मनु छु ईया लागि नेपालय ल्याहाँ वला । पेशाखं व इञ्जिनियर खः व परिवार हे ज्वड, नेपालय् वगु खः । छलफलया इवलय् वं नेपालय् सक्रिय राजनीतिखय् च्वड च्वंपुं दक्वदिको नेतातयगु नां कायो क्वहयंगु म्हुतु नं ल्हाडः हल । नपां च्वडः च्वंपिन्ता मछिङः वल । अलय् छम्हासिं लिसः बिल- 'जि प्रधानमन्त्री जगु जुसा अलय् कानुनय ज्यान सजायया ब्यवस्था दःगु जूसा जिं दकलय् न्हःपां छन्ता निं फौसी बिय ।' मतिमतःगु लिसःन्यडः वयक इञ्जिनियर भाजु इतिमिति काना छलफल छत्थें हे शान्त जुल । मेम्हासिं न्वाय् थें धाल - 'छु थजपुं योग्य इञ्जिनियरपुं विदेशय च्वं वांसेलिं नेपःया अवस्था श्व स्वयो गुलि बांलाई' । नेपालय् हे च्वडः थाना च्वंपुं नेता तयगु मभिं मचःगु खौंया विरोध यागु जूसा तस्कं बांलाइगु । पासापिसं हे विदेशी तयता थें व्यवहार यासेलिं तिनि वयाकय भातिचा नुगलय स्वदां थें जुला ।

धात्थें थौ कन्हेया ल्यासे ल्याम्होपुं देशभक्त जुयमः । नेपःया सार्वभौमिकता इमां दायो यंकथें यंकय तांसा उकिया विरुद्वय तुति मखाकसैं दानयपुं योद्धा जुयमः । देया माया मयाईपुं बैसं ल्याम्हो जूसां अमिता ल्यासे ल्याम्हो धायगु पाय्छि मजु । भीगु विद्यालय व कलेजत देशभक्तिपुं ब्वलाकिगु कारखाना थें यायमः । सुननं नेपःदेता क्वत्यलय् तांसा थःगु ज्यानया पर्वह मयासैं ल्वाइपुं संघर्षशील ल्यासे ल्याम्होपुं ब्वलांकयता मदिकक कुतः याडं तुं च्वनय मः । फुकक ब्वनयकुथि फुककासिता सैनिक तालिम मकःसे मगाकः ब्युसा देया सार्वभौमिकता ल्यकः म्वाकः तयता अःपुई । नेपःया सरकारं कानूनय हे फुकक ल्यासे ल्याम्हो पिन्ता सैनिक तालिम मकःसैं मगाकिगु खायें बिचः याइगु जनतां आशाड च्वंगु दः ।

योमरीमहात्म्य !

तेजेश्वरबाबु ँवंगः

लसतानखः

सामाज्या सिधय्का हनेगु नखः ! योमरीपुन्ही । भीगु लसतानखः । सामाज्या सिनाज्याःया लसता नखः । सिनाज्या असारं वाःमरु, फय्मरु, निभाः मरु न्ह्याब्लें न्ह्याब्लें सिनासिना याइगु बुँज्या । सिनाःसिनाःयाइगु थुगु पर्व मेला - जीवन मेला । सुयां भरय् च्वनय् म्वाय्कःम्वायगु जीवन चरित्र ! भीगु थःगु हे लीलामय मेला ! योमरी नखःया महिमा - महात्म्य !

नामं जाःगु नखः योमरी पुन्ही । पुन्ही पुवंगु अवसर । छँ परिवार सकलें जानाःहनिगु नखःजहानछि मुनाःहनिगु नखःथुगु भीगु योमरी नखः । हर्ष बिलिजाःगु योमरी पुन्ही । पुन्ही पूर्ण चन्द्रमाया बन्हि-चा । चछिं चाः । चाःखँव - शब्द । नेपाल भाषां शब्दयात खँवःधाइ, धाय्मा । शब्द संरचा । तन्त्र - बिधि बिश्व भाषातन्त्र या थःथःगु हे विधि - बिधान थथेहे । नृतत्व शास्त्र भाषा विज्ञान ढवना सयेकाग छगूलिचवः । बचाःधंगु बखानथःगुहे जिगु थुःगु । भीगु नेपालभाषा समुन्नतिया संचेतनाकर्मि सकसियां सरोकार ।

सकस्यां योगु मरी

योमरी सकसियां योगु मरी । नामं निसें योगु । लुदंक । योमरी सवाःहामःचाकु मात्रा छि ऊलाक-सन्तुलित कथं जोखना दय्किगु भोजन पदार्थ । स्वय् हे ई चुलु चुलु वं । ई चुलु चुलु वं धापू । थःगुहे भाषिक संस्कृति । भाषा भाषिकाय् थःगु पहःचहःदइ । वहे पहलं थःगु साहित्य संरचनाया गौरवशालि महिमा म्ये चिनि । थुगु पहःब्याक्क संसारया आत्मकथा । थःगु बचं स्ववानमर्म । भीगु न्हँय् । नेवाःइज्जत । भीगु सार्थकता । भीगु गौरव

गाथा ।

योमरीया आकार

योमरी नितानि आकारया । छगू मायो ।मेगू बायो । मायोया आकार मां बान्कि । मां बान्किलूगु मायो स्वकुलाइ । स्वकुं - त्रिकोण । रेखा गणित भाषं त्रिकोण । मुद्रामय आकार स्वकुं । अर्थातःत्रिगोनोमेट्रिकआकार स्वकुंलूगु । धौका । धौकाधौदिकेगु बँ । बँ - आधार । आधार बिनागुगुनं बस्तु स्थिर मच्वनि । यागाद्यागा सनि । धेचुइ । माकापुलि ।स्वकुं बान्किमां बान्कि । मां भी सकस्यां आधार । मां मरुसा भीमरु । भीमरुगु समाज छु समाज । समाज धयागु संस्कार । संस्कारं संस्कृति यात म्वाकइ । संस्कृतिं समाजया पलं ढवइ । संस्कृतिया पलं प्रत्येक समाजया आकृति । आकृति दुनय् समाज नाप न्यंक देया पहिचान लुइ, दइ । योमरीदुने भीगु सामाजिक सांस्कृतिक नापं नेपाः देया हे पलंलुइ । दे म्हसिकेत संस्कृति थुइके माली । संस्कृति दुनय् संसारया ब्याक्क दे चक्कनी । क्वथिइक्क दुवालेगु प्रवृत्ति थुकिया बुति । धाथेंगु । थमनं थःयाके दुवाला थुइका । लुइकाजिं अपुक । याउँक दुवाला । नुगलय् लहातया कना सकसितं । दुचाय्काधयागु थःथे - थमनं थुइकेगु - दुचाय्केगु - दुनं निसें थुइकेगु । नेपालभाषाया बिलक्षणात्मक धापू । अभिव्यक्तिकला । योमरीदुनं पिदंगु धापु - खँसु । खँसु = खँकनेगु पहः ।

सराजाम

योमरीया सराजामपोचुं । पोचुं = जाकिचुं । जाकियात शुद्ध नेपालभाषं पो धाइ । पोहाय्गु । जाकियातपोतासिइतयाःहां बापं जकहाया बुकेगु । जाथुइगु

बिधियुकीपाय्छि मजू ।जाथुयेगु जाकिसिला जासि, फोसि, कसौरी, आदिप्रयोग याइ । बिजुलिया आविस्कार लिसें राइस कुकर अनेक चलनय् वल । थपिं मात्राधासु = घाना वःगु खँत्वाजक । योमरीनाप स्वापु मरु । स्वापु केवलपोचुं नाप । पोचुं = जाकिचुं । नेपालभाषाब्युत्पतिमूलस्वरूपजिगु पुस्तां जिं स्युगु मकनेगु धर्म मखु हँ पापकर्म । पुस्तांतरण कर्म धर्म मकनेगु पाप । पाप - धर्म या क्षाण आचरणं केनिढवई थमनं थुगु पुस्तान्तरण मयाय्गु महापाप । महापाप = कर्तव्य च्यु तजुयेगु । योमरीनाम स्वानाःहनाःवगु खँत्वाःखँभाय् । खँत्वाः स्वानावई । खँभाय् हनाःवइ । रङ्गिबिरङ्गि खाँमाःहनेथें ।

दय्केगु पहः

योमरी दय्केगु या थःगुहे पहः दु । पहःप्रविधि । पहःबिना छुनं दय्के छिनि मखु । लखय् छयःभचापाय्छि कथं छ्यानादाय्कय् ।लखय् हा = बाफवलकि कूछि = निमनाह त्यछि = प्यमनापोचुं । थवन्हापायादापु ।आःकिलो ग्रामधाई । परिवर्तनं वःगु, हःगु हिउसु - हिउगु पहःथैया । युग अंसारं समाजया चालचलन

सच्छिव हिंखुगु स्वप पौ, बःछि पौ(पाक्षिक)

हिलि । भ्नीगु सांस्कृतिकपहःचहःहिली । मचायक भ्नीसं । गनं गनंयाम्वाःमरुगु स्वापूत लभयादिई । संस्कृतिनाप समाजयातदुवालेगु कुतथ्व । जितःचवं अध्ययनयापहःचहःथुकथं दुवाल्य सय्केगु कूतःजुयेमा । थ्वअध्यापक, शिक्षक, गुरुकूल घरानयाअभ्यन्तर जुयेमालि । योमरी पून्हिया प्रशङ्ग । पून्हि = पूवंगु न्हि । नी प्यंगु घौ । २४ घण्टा छगू अर्थय् । मेगू पूवंगु चा । चन्द्रमा छपांजाइगु पूर्ण चन्द्र चा । तिमिला लूसां निसें मबिउ तलें उथें त्वइगु - थिइगु चाः । यइपुसे भःभःधाई । प्रकृति पर्यावरणं भःभःधाःगु ईब्यः ।

कला सीप विज्ञान

योमरीदय्केगु छगू सीप । कला छगू । सीप व कला जाना बिइगन विज्ञान पिदनी अन । संस्कृतिदुनय् थुकथं दुवाल्य फय्वं, सय्वं विज्ञानया लुइभःभःधाःगु निभाःजति । जतिनिभाःभःभःधाय्का त्वइ - थिइ । दुवाल्यगु पहः छगूथुकथं । संस्कृतियामाःचाः । माःमालेगु पहःचहः । जीवनजति अस्ताचलपाःचव्य् थेकां लुयावःगु आत्मज्योतिश्व । इनाचवनाभ्नीगु नेवाःतजिलतियाजः । तजिलजि = संस्कृति । आः या सन्दर्भ योमरी । ईचुलुचुलुवंक योगु सकस्यां ।

सामाज्यालिपायानःखः= चाडपर्व

भौछिं जाना दय्किगु नःखः

योमरी भौछिंजानाः दय्किगु नःखः । मचात - म्हूयाय्पिं, काय्मचात, भौमचा सकलें । अजा - अजि सकलें सकलें । मेगु थि थि नखचख स्वया अलगगु नःखः । कने मज्यू, कनेमज्यू धयागु थुकी मरु । न्हूयापिसंभवतिकाइ । बँय्फेतुनाःदय्केत अःपूमजू पुलिस्यानावइ । तुतिस्यानावइ । तुतिभलंके आतुर जुइ । बरोबर भलंके मालि । नत्र कष्टकर जुइ । निन्हू-प्यन्हू कहर नय्माले फू । इलेबेले फुपिं जुएकदनि । भौछिं जानाःहनिगु मंका । सहभागिता मूलक नखः । मस्तयसें चचातदयेकि । सा, गणेश, ख्याः, छँ, तेछँ, किसि, आदिदयेकि । लक्ष्मी, पारवतीआदिदय्कि । म्हेनायःम्हेनकिं मनं ताःथें = इच्छा माफिक - योथें थःयात । नेपालभाषां इच्छा माफिक = मनं खँथें । भाषा संस्कृतिम्वाकेत मन म्वाकेमालि । मनम्वाकेगु इच्छा शक्ति तगडा याय् माः । मनम्वाकेतथःथःगु मनय् अन्तरचेत च्याकेमाःमन च्याकेगु अन्तर ज्योतिभःभःधाय्केगु जुइ । भःभःधालकिअन्तरचेत धरतिया लँपु तप्यनि सरासर ।

थकालि पिनि अभिमारा

योमरीपून्हि सकस्यां मंकाअभिभारां भय्बिउगु भाःपा । नकिं अजिमांपिनिविशे षकथंया । वाक् पूज्याततःतःगव्यकामायो - बायो दय्केमाः । थुगु भाला मुकं मां - अजिपिनि नेवाः समाजया परम्परागतदायित्व । समाज - संस्कार व संस्कृतिहनेत सामाजिक रितिरिवाजथुइकेमाःपुवंक ।

मचातय् मुकं अभिमारा

खिउँ खिउँ धाःसां निसे त्वाल त्वाया मस्त मुना योमरी फवनेज्या उलि । उलेज्या = उदघाटन याइ । उगुइले मिसामचा - मिजंमचात छपाः - छथ्व जुयाथःथःगु त्वाल्य् छँवापतिकं मुनी । नारा बाजि याइ । नारा विशुद्ध संस्कृतिमूलकः- “त्यछिं तियः (त्यछिं=पेमना) बोकछिं तियः (बोकछिं=छमना) ।

थुपालेया सामावल, योमरीभचातिय । ब्यूसाल्यासे, मब्यूसाल्यासे सितिकुति बुन्ही !”

थुकथंहे मेमेगु पच्छिमेलि मुलुकय् नं थुकथं हे हलोविनपर्वस मस्त वँवइ । उवले अपिं छपाजुया टिट अर टिक धाइगु जिं सिइका, थुइकागु दः । प्रशङ्गबस न्हिथने जिं नेवाः समाज-संस्कार दुने बवलपिं मस्तय् थःथः छँ फु दंक योमरी नय्गु दइ । अथय् नं त्वाल्य् पासापिं जानाः मुंकागु यामरी सगौरव ताइ । कारण उकिइ सामुहिक प्रयास दा सामुहिकप्रयास - मंकाःकुत । मंकाकुतः सामुहिक प्रयास । मंकाकुतःया सवाः स्वादिस्तजुइ । सामुहिक सहभागिताया सिद्धान्त आधार थौया न्हूगु प्रचलन । मचात - मिसाचातजाना त्यछिं तिय, बोकछिं तियःमंकाः सः - आवाजत्वालं त्वाल्य् थ्वका योमरी निगःतियःधाधां चाःम्हलय्गु भ्नीगु संस्कारं कःघानाः चवंगु सांस्कृतिक पहःदुनय् गुञ्जायमान आवाज दुनय् दु । संस्कृतिया त धवा थुइकेत थःथःगु समुदाय दुने मालय् सय्केगु भ्नीगु कुतःजुये मालि भाःपाः ।

ला: मदुगु गंया थवःगु सः

पूर्ण वैद्य

ला: मदुगु गंया थवःगु सः
न्यनाच्चवना जिं
प्रत्येक अखबारया ततः गवःगु आखल्य
ज्वा: ज्वा: खाइब: सि सयाच्चंगु
हल्ला हल्लाया अखबार
स्तुति नँवःगु भवतय् -
तुति मदुपिं योजनाया रेसया
विजय घोषणाय्
मानो थःत हे तायेकेत
चिल्लाय् चिल्लाय् दनाच्चंगु सः
ल्वहंयाम्ह सिंह
स्वयाच्चवना जिं
थःत दयेकूपिनि हे छ्यं नया: स्वानाच्चंगु
अभ्र वांखाया गर्जय् जुयाच्चन
प्रत्येक मचातय्गु निर्भय पला: स्वया
चुंथने मफु अभ्र- सुनानं थुकियात
थःगु सृजन संस्कारया मोह ल्वचं
पुनावःगु पशुतय्गु ग्याःल्वचं
बरु पाःता: वंशया मृत्यु स्वीकार्य भी
थःगु हे मृत्यु पाछाया: पाछाया:
थमहं हे लहिना थःगु सृजनाया विकृतियात
मानो थमहं हे दयेकागु कलय् काना: सिनाच्चवना भी
हाम्बः पहाड जुया न्यासि वयाच्चंगु
खनाच्चवना जिं
फोटोग्राफीया प्लेटय्
सातु कयाच्चन मचातय् मिखाय्
थव भीमकाय किचलं न्हुया: न्हुया:
सुपःया ताहालं न्याना न्याना ।
आकाश भैरव स्वया:
चवय् चवय्या ततःगवःगु मिखा न्ह्यः ने
मनूत ल्वहं सिमेण्ट जुया: भवसुयाच्चन
थः थवय् हे छगू जंगल जुया
छगू ल्वहंया गः जुया:
सुपः, ल्वहं ताहाः, सिंह जुया
लाःथें हाला: सना जूगु
छ्यनं छ्यनय् थःगु निश्चित गः दयेका ।
लाखे लसिंतयत् मां बौ धयाच्चवना भीसं

खंगु खँ कनीमह छँ स्याना: भीसं
महि छपाया लागि-
ततः पाःगु नोटय् न्याय छापय् जुयाच्चंगु
खनाच्चवना जिं
प्राप्तिया सुलभताय्
मनूत लाकू ताना: ज्याला बियाच्चन चुपचाप
स्यँस्वँ ध्यना: बा: पुलाच्चन
थःगु मदंगु छैया
थः मच्चवनागु छैया
मदनी छैया मिं नयाच्चन - क्वा: लखं
दुनाच्चन निःशब्द शब्दं
क्वाहां वःपिं मचात थें ।
जिं तायाच्चवना
चान्ह्य निहाल जुया: भवय् नया: न्ह्यलं चाःमह बुहां
महगसय् सिमेन्तं छँ जायेकूमह मनुखं
हरहर न्युन्युं
थः मचातयत् महगस ल्हवया: कनाच्चंगु न्ह्यसलय्
स्थितिया तुगः तज्याना चिच्चादंगु खवः सः
भ्रम चुथना वयागु न्हिलाय
जितः धायेमास्तिवः
यः बा: । केबल म्हास प्रेत खः
भीगु अतृप्ति इच्छाया ।

जितः अथें अथें वाक्कुछिना: चिच्चा जुये मन दइ
ला: मदुगु गं न्याये फइमखु गनं
ल्वहंयाम्ह सिंह भीत नये फइमखु
सुपः गबलें सर्प जुया: वये फइमखु, न्याये फइमखु
अहो ! स्व, थव ला -
केवल सुपः खः

किचः खः

थव ल्वहंया सिंह मुक्कं भीसं हे स्थापना यानागु
हरे, थव ला भीगु ल्वय् खः पुर्खा पिनाथकूगु
थव ला भ्रम खः भीगु संस्कारया मोहं सरा: ब्यगु
थःगु मिखा कतः या ल्हाःतय् तया
कुति सः न्यना: न्यना: हा: जुयागु
न्हाय्पं मथ्युसैं क्वः नापं ब्वां जुयागु ।

(सितु ३९:१०९१)

मिसायागु चरित्र

छगु देशे मिजं छम्हसिया कला छम्ह मदया साप हे दुःख जुया चवन । सकसिनं वंथाय कलामरू धका जक हेल्ला याना हईगु । बल्ल बल्ल मातु मायका मिसा छम्ह चू लाका विवाह याना हल, कलाम्ह धासा बांला हिस्सी नं दु हानं भातयात साप हे माया याइम्ह । साक भीक जोलं तथा भातयात न्हयच्याकी, अले थमं नं नई, भातयातला पलख हे तोतीगु मखु । अथे जुगुलिं भातम्ह ला छें पिहाँ वनेगु हे मने मदु गनं पिने ज्या ज्वना वसां कलाम्ह झ्याले चवना पिया चवनिगु दुहाँ वलकि साःसागु छु ज्वरे जूगु दु नके त्वंके याकिगु । भातम्ह नं कलायागु माया मोहे मस्त जुया चवन ।

श्व वैगु चालाबाला व मिजंया पासापिसं सिया वल । छाय धासा व मिजं नं धया हे ज्वीगु “छिमिसं मस्यू जिमी कलाचां सापहे माया याई जितः ।” अथे जुजुं छन्हुया दिने व मिजंया पासा छम्हसिनं वईत का आमथे मजिल, गुलि कलापिवा चवनेगु भी छको पिने चाहिला वये नु धका धाल ।

“गन वनेगु ? छँ च्वंम्ह हाला च्वनी” मिजं नं धाईगु अथे धासां पासांम्हं छन्हु व मिजंयात पिने चाहिईके व्वना यंकल । “का, नु, भी जोगीया थाय वने” धका छम्ह नांदंम्ह जोगी बाबायाथाय यंकल । जिमी जोगी बाबाया थाय मेमेपिं मनूते नं मूज्या जुया च्वनी गबले ककड सालिगु, गबले गजि चिलं पालंपायाना चाहिईक त्वना कू ताहाक पिकया लत्थ जुया च्वनी उखे जोगी बाबायागु खँ ड्युना भुले जुया च्वनी अथे जुजुं व मिजं नं न्हिथं हे घंयाथें गजि त्वनेगुली भुले जुया नं वल । तर व मिजं अन चवना भतिचा जाल कि का, जि वने, छँ कला खोया च्वनी” धाडगु ।

श्व खँ ला जोगी बाबा नं सिया वल । छन्हु जोगी बाबानं ड्युन “छाय वने हथाय् । छिमी कलानं छंत साप हे मतिना यानातःगु खःला ?

“खः, बाबा, साप साप हे माया बाबा वल” मिजं नं लिसः बिडगु ।

छन्हु जोगी बाबा वईत छगु परीक्षा याना क्यनेगु बिचा यात वया मिसा वईत धाथें गुलि तक माया मतिना याना तल ।

“छन्त छिमी मिसां धाथें हे गुलिस माया याना तल छको स्वये का मज्यूला ? जोगीं धाल ।

“का, जिं छन्त वासः बुटी छता बिया छोये । छं व वासः नयसाथ हे छ सीम्ह थें जुई तर छंगु प्राण छंगु तुती च्वंबई । अले छंगु छँ अमूल्यागु छुं वस्तु दुला ?” जोगीं धाल । “छुं हे मदु स्फटीकयागु थां छगो जक दु” व मिजं नं धाल ।

“का अर्थे जुसा छ छँ दुहाँ वनेवं व मिसां जा नः वा धकाधाई । छं थौं छको साक्क मन्ही उकियात ज्वंक ला तरकारी दयेकी धका धा । बले, छं आम स्फटीकयागु थांचा तुती कटाक क्यंका आम बुटी नया सीम्ह थें चवना चवं अले गुलित दुनुगलं निसे माया या स्वये” जोगी बाबा खँ स्यना छेत ।

छँ वनेवं कलाम्ह तले नयेत भासं धासां नः मवसे साक्क मन्ही व ला तरकारी हे दयेकि धका अन्हेयात भातम्हं धाथें कलाम्हं तले वना मन्ही छूना चवंवन । लाक वहे बखते भातम्हं स्फटीक थांचा तुती कटाका (बुटी नया) सीम्ह थें चता वाना चवन ।

कलाम्हसिया मन्ही व ला दयका कुने वया सतः वबले भातम्ह चता वना चवंगु खना आ छुयाय् धका खवया हल । अथेसां तः सकं खवगु मखुनि । मिसां मनं मनं बिचा यात आ श्व मिजं सीईगु हे खःसा सिथं यंके माली” उकिं व मिसां नकतिनि क्वा क्वा छुना वयागु मन्हीनं बरू नये मालि सकसिनं सिडगु सिल धासा मन्ही वां छोय मालि धका कुने वया लाय् लाय् बुबु “यो प्राण । यो प्राण धका खोया हल ।

जलाखलापिसं “छाय ? छु जुल ? खापानि चायकवा” धका खापा चायके

बिल । सकलें तले थाहाँ बना स्वत व मिजं ला स्फटिकया थां तुती तक्यंका सीना चवंगु खत धका सकसिनं धाल । आ खँ वल सिथं यंकेगु । अन मुना चवपिं मध्ये जोगी छोया स्वकय् हपिं नं मनुत दुगु जुया चवन ।

“आ, छुयाय ? स्फटीकया थां अमूल्यागु त्वाहा लाना लीकाय माल मखुसा श्व सीम्हसिगु तुती हे त्वहा लहाना थां लिकाय माल” अन चवपिसं खँ न्हयथन ।

“अथेसा तुती हे त्वाहा ल्हायेगु ज्यू, आम अमूल्यागु स्फटीकया थां त्वाहाँ ल्हाये मते” मिसा हाला हल ।

“का, छंगु बिचाः अथेसा चुपी छपि माला हिं” धका अन चवंम्ह छम्ह मनूनं धाल । उखे थुखें स्वत चुपी लुडुके मफु अथेसा व भातम्हं न्हापा स्यना हथें मजोगु चुपी छपि छथाय स्वचाका तथा तगु लुडुका हल । चुपि धासा खतं नःगु लात । छम्हसिनं चुपि ज्वयके बिल । चुपि ज्वयका तुती हे पाले माल धका ठीक याय्त स्वःबले सीम्ह भातम्ह ला जरूक्क दना वल । (छाय् धासा वडुके वास-यागु प्रभावं जक सीम्ह थें जुया चवंगु) ।

अनला सकले अजुचाया चवन । अथेसां जोगी बाबाया मनूत ला श्व गोसा फूकं स्यूपिं नं दु ।

“का, तले मन्ही गुलिदनी स्व हुं” धका स्वके छोबले मन्ही ला तरकारी फूकं धईथे कलाम्हं नया तय धुंकल ।

“धायें खत श्व मिसायागु माया धयागु खालि लोकाचार जक क्यना चवंगु जुल, म्वाल श्व मिसाया असत्य माया मयल,” मिजंम्ह सकसिनं ड्यंका व मिसायात य हे मयः धका लित छोया बिल । उलि जक मखु थमं नं गृहस्थीयागु माया मोह नापँ परित्याग याना वहे न्हापायाम्ह जोगी बाबा- याथाय चवना बैरागी जीवन हना चवन ।

गार्इजात्रा ध्याचु नखा नपां संस्कृतिया मू लुखा

आशा कुमार चिकंबजार

गुन्हिपुन्ही वलकिं क्वातिया खाँ प्याहाँ मवसें मगा । क्वाति नेवः तय्गु छगु बिस्कं पहः या नसा ज्वलं मध्ये ला । थुकिया खाँवलं हे धः कि क्वागु ति-क्वाति । ति धःसां नेवः समाजय तःता जि ति दः । थुकिता भोल धायो मच्चं । लायाय्गु ति लाति, क्यँयाय्गु ति कँति, जाथुयो जाति यानिनु जाति, चाकू दाय्कः पिकाइगु चाकुति अलय् फलफूल तिसिड पिकःगु आँ ति, कागति ति, सुन्तलाति, भोगत्या ति, तु ति, जक मखु कः दय्कः कः याय्गु कःति(थवँ) दय्क सां थुगु गुता बुब ल्वाकः छ्याड दाय्क पिकःगु ति क्वाति धःसा छगू बिस्कं पहया नेवः तय्गु मौलिक नसा ज्वलं जुगुलिं हे थुकिता न्ह्यागु नं भाषं धःसां क्वाति हे जक धः गुलिं सियदः । अलय थुगु क्वाति गुन्हिपुन्ही, सापारु बलय धुंकः पञ्जारां बलय नं दाय्किगु चलन याडः वयो च्वंगु दः । थुगुइलय अपलं गुथियाय् पिनिनं क्वाति दाय्क त्वनिगु चलन ख्वपय खानय् दः ।

क्वाति गनानं त्याय् कायो, न्याडः हयो दय्किगु स्वयो थःगु हिचःतिया कमाइ, अलय भ्नीगु हे बुई भ्नीथाय्या वः फय्खय् व्वलडः वगु बुबःत कय्गु, बकुला, सिमि, लाजा, छ्व, छगःनेग, चना, मस्यां, मुस्या, भुति, नपां थःता यःगु बुबः तयो गुता खाकः इमु हवाडः नैगुलिं थुकिं जिवयता निंकिगु विश्वास याडः पुखां थुगु नसा दय्क तकगु खः । अलय श्वहे क्वाति ज्वलं तयो गुन्हिपुन्ही खुनुं ब्यांचा जा नकः वानिगु चलन नं अःतक दःनि । ब्यां चा वै मवै च्युता मतःसिं असारे वः वयकेता चच्छि न्हिच्छि हालः ग्वाहाली याम्हा ब्यांचाय् गुण लुमांकः सम्मानस थुगु ज्या न्ह्याक तःगु जुयमः । न्ह्याम्हां भिंपुं मनूतय्या सम्मान याय्गु ज्या नपां स्वन्ति बलय क्वः खिचा, साँ गोरू (वासँ) ता पूजा याथे गुन्हीपुन्हीबलय वा बुई यंक ब्यांचाजा नकः वानिगुलि नेवः संस्कारय् भूमि पूजा नपां कित पतङ्गायाय नं पूजा याडः भिंपुं म्हापुजा याक तकगु पुखांया भिंपु बुद्धि मखु धाय मछिं । अलय म्हापुजा बलय हासा, तुफि,

ल्वहँमा, नाः तेपः नपां छँ लहिडः तःपुं फुक्क खा, हायँ, च्वलय् फै, साँ मेंया म्हापुजा नपां थुगु इलय् बिस्कं ब्यांचा जानकः वानय्गु याडः तःगुया बिस्कं महत्व दय् हे मः । थुकी छिकपिसं नं थःथःगु बिचः प्वंकय् फै ।

थुकिया ज्वलं नं छगु अनुसन्धानयाय् लाइकगु विषय खः । लै चाकलाकः ताडः गोलाकः मारिचा दय्कः उकी सिन्का तियो न्ह्यकं दय्कः, जा, क्वाति, कंकं कँ, ब्यांचा लप्ते ब्यांचा र्वँ (विशेष) तयो बुई यंकः तय यंकिगु चलन अजनं दःनि । अलय ता ई तक बँ स्व मवानि धायो याडः तःगु चलन नपां आना हे च्वड क्वाति, मारी नयो वय मःगु चलनं ता ई बुई च्वडः बिचः याइगु यां जुल अलय तापाक्क बँ स्वः मवानि अलय तापाक्क वानिबलय नय् पित्याड लायँसं ताडः तकपुं नं दैगुलिं बुई, हे थ्यंकः वानय् हे मःगुलिं म्हातिम्हातिं छ्वइगु नं या । नपां ल्वहँ हिति, दोकाय्, थथाय् च्वम्हा द्योया हनय नं छाइगु, पिखालाकी कः सिं नं छाइगु स्वयबलय नं श्व छगु काथंया भूमि पूजा हे खःलाधाय् फः ।

थुखुनुंया ज्या छँ बाँ ईलः, सुचुकुचुयाडः, क्वाति त्वनय् धुंकः बहनी लायकुलीया धिंतागिसी हैगु चलन दः । थुगु धिंतागिसी स्वःसा धर्म लाइगु, मस्वसें मगागु काथं नं उब्ले (राजतन्त्रयाइलय) उदीं याडः तःगु नं जुय फः । अलय ख्वपय तलेजुया पुजा आज्ञा नपां स्वापुतयो याइगुलि साँपारुनं श्वहे काथं डाय्कीगु चलन दः । सायद जुजुं न्हा नमूना काथं धिंतागिसी दय्कः क्यङ्गानिं सातिखुनुं दुनियां नक्कल याडः हय्केगु मतिं नं थुगु लायकुलीया धिंतागिसी पिकायो मस्वसेंमगा धायो तःगु खः ला ?

गुन्हिपुन्ही सातिखुनुं सुयाय्गु छँ मनूसिता अमिगु छँ नं ताहा

सच्छिव हिंखुगु खप पौ, बःछि पौ(पाक्षिक)

मचा दय्कः हैगु चलन अजनं दः नि । पँ प्यंगः प्याख्य तयो लूखं चिड मिसात जूसा परासीं सिकः (भूड) मिजं त जूसा काप तं जक भुड, मिसाम्हा-मिजम्हा छुटेयाड दय्की । अलय साँया प्रतिक स्वरूप सुयाय्गु डःख छुकः, साँपा ख्वः तयो पलेस्वं नपां साथु पाकास्वं तकः द्यो गाचां चिडः ताहासाँ दय्की । हःनय-लिनेय् जनि ज्वंकः ताहा साँ प्यम्हासिं कुबिड्कः दे चाहिड्की । थुम्हा साँ धःसा चा मदांकसिं हे मगा । सायद सुसिता धायगु खाँ व्याकयुता नं थुगु जात्रा यागु खःला ? वा वैतरणी तरय् याड्महा साँ धायो साँया प्रतिक काथं ताहामचा दय्कः मृत आत्माता तरय् याय्गु धःसां धात्थें मरुम्हासिया लुमन्ति काय्म्हाय्पिसं मांया प्रतिक साँचाता स्वगं बियो चामुलिङ्गु इलय् बर्खीं नं फियो काय्पुं नपां म्हाय्य पुं नं चोखो जुयो धुं च्याकः मां ब्वा व मरुम्हा सिया लुमन्ति अमिपरिवारपुं चाहिलि । ताहा साँया पलि चायाय्म्हा दोहँसाँ व मासाँ दय्कः, बासा लाय्कः अलय् धात्थेम्हा साँ नं चाहिकिगु चलन नं दः । गुगु लिपातिनि वगुला धाय् थें च्वं । ताहामचा छाय् पियगुलि जायँ धंगला तय्गु धरबुना कापः तैगु, कुसाचा कपालय् तैगु मरुम्हासिया क्पा (तस्बीर) नं तय्गु नं ई काथं जक वगु जुयमः । उब्ले फोटो काय्गु मरुगु इलय् द्योया तस्बीर तैगु चलनं श्व विकसित जूगु जुयमः ।

घिंतागिसी मतः सिं ताहासाँ दक चा दांकिपुं द्रकचा यंकिपुं अलय् भजन हालः जक चाहिड्किपुं नपां थः थाय् त्वालयाय् म्हासिड्का परम्परागत प्याखं (देवी, भैल, माकचा, जड्गली) आदि नं तयो हैपुं नं मरुगु मखु । अलय् माहालीं, बैण्डबाजा नं तयो हैपुं दः ।

गुन्धिपुन्हीया इलय् निसें खु दःगु लालाखिं नं थाय्गु याई तँ इयलिचा जक, थाइगुलि अः धाँ, भुस्याय् धिमाय् नं थाय्गु याडः हःगु दःसा, गनां बाँसुरी पुयो नागाचा, नतुवचा, जड्गली प्याखं नं तयो हैगु चलन धःसा न्हूगु मखु । अलय थुगु जात्राता हेला जात्रा धायो दाच्छितकया मचः मगागु, मभिंंग, बाँमलागु खाँ याता कुँखिडः वैगु जक मखुसैं हिसिख्याली नपां गुलिं अशिललतानं पिज्वयकः वैगु चलन दः । अः ई काथं राजनैतिक ज्ञान जायो वसेलिं थजगु वर्गीय खाँत काडः ग्वाकय्गु काथंया घिंतागिसि नं हैगु या ।

च्याचा गुन्हुया पर्व (नखा) धःसां सापारु सातिखुनुं धःसा दिक् याड्गु चलन दः । उगु इलय् अगुँल इयार्यँ इयार्यँ पं धायो फाकं कुयो थालाबाला थाडः वैगु धःसा अः बुलुहँ ताडः वानिला धाय्थें च्वनय् धुंकल । वनं सातिखुनुं निसें धःसा ख्वपदेया त्वालं त्वालं परम्परागत व आधुनिक प्याखंत हयो दाच्छितकया उकुसमुकुस उब्ले हे प्वंकी । अलय जनताया मनय् मगामचःगु खाँत ग्वाकी । गुकीं अमिता मनय् लालाखिं थाकः बिई ।

परम्परागत प्याखंत मध्ये भैलप्याखं, देवी प्याखं, नपां खिचा प्याखं कवंचा, बेतः, जड्गली, लाखेप्याखं, ख्या, म्हवय्खा में, सिंहशेर थजगु प्याखंत क्यडः असत्यता छन्हू सत्यं बुकिंगु खाँ

काडः च्वंगु दःसा मेगु प्याखंत कवं, खिचा आदि खं हायँपुकः मनोरञ्जन याडः च्वनि । अलय मानव समाजया विकास नपां प्रकृति व जड्गली पशुपंछी पाखं प्याखं ल्हूय सय्कगुया पलाख्वायँ नं पिब्वयो च्वनि ।

अलय् गाईचा, फाकंदली, छधाः प्याखं, ख्याल, कपायँ फ्यनिगु थजगु अनेक आधुनिक प्याखं नं अजः ध्वाथुड्कः जनताया भाषं हे काडः ग्वाकय्गु ज्या याई ।

थुकाथं स्वयबलय् गुन्धिपुन्ही, सापारु छगू विश्वविद्यालय कार्थं पुर्खा छ्यलः तकगु अमूर्त सम्पदा मधः सें मगा । श्वहे इलय्या घिंतागिसीया सः वलकिं ख्वपया सुंनं (अःमिसा मचातनं) मनुया तुतिपाली वाला वाला मसानि हे मखु । नुगः ह्वई थःगु थाय्या संस्कृति थःगु मिखा हः नयँ ल्हूल्यो च्वंगु खड । अलय 'पुर्खा त्वःत तकगु सम्पति भीगु कला व संस्कृति' या नाराता अजनं ज्वय्क ख्वप नगरपालिकां थजगु मूर्त व अमूर्त सम्पदाता ल्यंकः म्वाकः तय्ता ग्वाहाली काथं नगद सिरपां नं ब्यू ब्यू वयो च्वंगुलिं नं थुगु संस्कृति छुं भाति जूसां चुली चुली जायो वयो च्वंगु खः । गुलि नं परम्परागत प्याखं लच्छितक क्यनिगु खः प्याखं थजगु न्हूँगु पुस्ताता लः ल्हाडः तकय् हाँ हे पृथ्वीया गर्भय् ताडः वान । सभ्यताया ताकी गय्गु इवलय् भी पुर्खाया ज्वः गु दिमागं ज्व मरुगु प्याखंत स्यडः दाफा भजन, म्यँ, प्याखंत दय्कः तकल । म्हेगः दःगु अजगु प्याखंया अः नां नपां मदयो वानय् तांगुलिता संस्कृति ब्वडः च्वंपुं ब्वनामिपिसं कुल, हिलमालः अध्ययन अनुसन्धान याडः म्वाकः हयफः सा ख्वप नगरपालिकां छात्रवृति बियो ब्वंकय्गुया लिच्वप्याहाँ वगु थें जुई । अलय् भातिजक संस्कृतिया माया दःपुं संस्कृति प्रेमी नपां संस्कृतिविदपिसं नं थुख्य पाख्य भातिचा मन क्वसाय्क ज्या सांसा बिडः वांम्हा सुजद्यो सुथाय् लुयो वथें संस्कृतिया तुइजला अजनं चकाडः बताचां गिलाइत(पेट्रोल म्याच) मता धुंकः बिजुली मता च्यागुलि उकिया महत्व नपां काडः बियफःसा सुजद्यो त्वगु थें जुइ धाय्गु आशा याय् फः ।

नहयूकं थजगु ढुखुली रूवढ दे

अढेनुद लामिछाने

- तःपुखु

छुं ढौं हौं तक हे खवढया खँचा ढुखु (चवढियाकाथं नहयूकं ढुखु) ली लोकं हवागु डाताढोलहँया किचा नाखयू ढैगु अः खानयू ढदेन । थानाया ढ्वाडः ल्यडः चवंगु ढुखुली खवढ देया कला, संस्कृति व जीवन शैली (ढ्वायगु ढहः) ढढां खवढ देछिया किचा खानयू दः ।

संस्कृतिविदु तेजेश्वर बाबु गवंगः 'थानाया ढुखु ढढां कला व संस्कृतिया क्वातुगु स्वाढु दः । ढनूया ढ्वायूगु ढहः ढढां स्वाडः चवंगु थुगु ढुखुली खवढ दे ढरीया किचा खानय दयो च्वनि ।' धायोदिल ।

संस्कृतिविद ओढ धौढडेल जु ढं गवंगः जूया खौं याता ढायछी तायूकः 'खवढ ढगर दुनयूया त्वालयू त्वालयया अढलं ढुखु न्हूढा न्हूढानिसैं हे थानाया स्थानीय ढनूतयूगु धरूढ, करूढ व संस्कृति ढढां क्वातुगु स्वाढु दयो वयो चवंगु खः' धायोदिल ।

लिच्छवी कालयू ढिसैं ढगरता तिसां तिडूके थैं बांलाकः ढुखु ढ्हयगु यागु ढढां ढिथिला ढढां खवढ देया स्वाढु क्वातुयो वांसेलिं ढुखुं जःगु ढगर काथं ढं खवढ देया ढ्हासिडूका ढिढवगु इतिहासया खौं ढं धौढडेल जुं धायोदिल ।

लिच्छवी कालय ढिसैं ढुखु इतिहासयू च्वयो तःगु दः । अज ढान्यदेवया ढालाय ढिथिला ढढां खवढ देया स्वाढु दयो वसेलिं खवढयू ढुखु अढलं दयूकेगु यागु खः । (ओढ धौढडेल)

सुथायू त्पलं ढाडः ढित्य स्नान याडः ख्र सिलः चोखः ढाः तानयूता ढुखु छ्यलः वयो चवंगु खौं वयकलं काडः दिल । देया दकलयू चिच्छाहांगु ढगरढालिका खवढ १० गू वडायू ढ्वथलः तःगु दः। थुगु ढगरं डाल चवंगु क्षेत्रढल ६.ॢॢ वर्ग कि. ढि. दः । थाना दुनयूया ल्यडः ढ्वाडः चवंगू ३५ गः ढुखुलीं थानाया सांस्कृतिक क्षेत्रढल ढनं तढ्याकः चवंगु दः ।

खवढ देया सढ्पढा धायो ढ्हासिडूका ढिढवयो चवंगु अजगु हे

ढुखुयाढ्हासिका ढिढवयगु व च्वछायूगु ढतिं साउन २० गते शनिवार 'सढ्पढा ढोखरी ढदयात्रा' या गवसः गवत । खवढ ढगरढालिकाया गवसालय जुगु उगु सढ्पढा ढदयात्रासं स्थानीय जनढ्रतिढिधि, करूढचारी, स्थानीय बासिनुदा ढढां अढलं संघ संस्था ढं दुतिंगु खः । रानीढुखुया सिथयू ढेतुडः त्यानु लांक चवंढ्हा ॢॢ ढाया शरण ढायां धायोदिल - 'थौं ढं जिढिता जात्रा थैं ढति वाडः चवंगु दः । ढुखु सिथयू ढेतुडः स्वयो च्वनय बल्य ढनहे याउंसैं चवं ।'

खवढ देया ढुखु ढ्हासिडू के सढ्पढा ल्यंक ढ्वाकः तयूता हज्यायू धायगु ढारा ज्वडः उगू ढदयात्रा न्ह्याकागु खौं ढगरढालिकां धःगु खः ।

खवढ देशयू चाहयू वैढुं देशं दुनय व देशं ढिनयया ढर्यटकढिनुता थी थी थासयूया सढ्पढा क्यनयूगु व सढ्पढा ल्यंकः ढ्वाकः तयूढः धायूगु खौं ग्वाकयूता थुगु ज्याइवः न्ह्याकागु खौं खवढ ढगरढालिकाया ढ्रढुख सुढिल ढ्रजाढढि जुं धायोदिल । वयकलं सढ्पढा ढ्हास्यूसा जक उकिता ल्यंके तयूता अढुडूगुलिं न्हूंगु ढुस्ताता ढुखु ढ्हासिडूके ढियगु ढतिं ढं जिढिसं थुगु ढदयात्रा न्ह्याकागु खः ।' धायोदिल ।

बाजा गाजा ढढां थानाया ढरढ्परागत तिसा वस तियो अढलं जनतां व्वतिकःगुलि ढगरता ज्या सानयूगु अढू ढन क्वसःगु खौं वयकलं काडः दिल ।

खवढ दे किरात काल ढिसैं हे वस्ती दयूक चवंगु धायू ढः । किरातकालया ढुखुया खायू ऐतिहासिक दसित लुडूके ढढूढिसां लिच्छवीकालयू हे ढेढाल ढणुडलया थी थी थासयूया अढिलेखयू ढुखुया खौं न्हिथाड तःगु खौं संस्कृति विद ओढधौढडेल धायोदिल ।

खवढ दे या थी थी जात्राढात्रा खय ढुखुया खौं वै । ज्या छ्यली । यनुया ढुन्हीया लसतायू स्वन्हु तक थीथी स्वथायू ढं यांढता

सच्छिव हिंखुगु खप पौ, बःछि पौ(पाक्षिक)

हेगु इवल्य न्हापां यांमता चाहिइके धुकःयातु बारे पुखु चाहिइकिगु खाँ धौभडेल जुं धायो दिल ।

साति खुनुया यां मता चाहिइके धुकः भौख्यः या मे गथा पुखु चाहिइकिगु खः सा स्वन्हु खुनुं या यांमता चाहिइके धुकः तः पुखु चाहिइकिगु चलन दः । आशिवन शुक्ल षष्ठी खुनुं तःपुखुली ख्वः स्यू वानिगु नवरात मेला अतकनं दः नि । धौभडेल जुं धायो दिल ।

गुन्हीपुन्हीखुनुं व्यासीया कालदहचाय म्वः ल्हूसा सिलु वाडागुति पुण्य लाइगु खाँ नं वयकलं काडः दिल ।

अथेहे भोलाछँया उत्तर पाखय महाकाली पीठथिइकः या अँचा पुखुली स्वदाया छकः मलमासया लच्छीतक तहांगु मेला जुइगु, नासमनाया मंगल कुण्डय् दाय् छक ऋषिपञ्चमि खुनुं मेला जुइगु खाँ नं काड दिल ।

अथेहे थानाया पुखुली म्वँ हसा ल्वय लानिगु जनविश्वास दः । अथे वास काथं काइगु पुखु मध्ये तलेजु दुनयया दुमजु पुखुली आइतबार व विहिबार म्वँ ल्हूकसा अरिं लानिगु व काल्हाँचाय् म्वँ ल्हूसा कै वगु लानिगु खाँ जनविश्वास नं वयकलं काडः दिल ।

अथेहे नगरया सिथय्या पुखुं बास्तु नपां बांलाकयता व नगर दुनय्या पुखु नगरबासीपिनिगु न्हिया न्हिथंया जीवन नपां स्वापु दःगु खाँ नं वयकलं काडः दिल ।

पुखु भूगु सम्पदा खः, नगरया सान खः । न्हँगुपुस्ताता थुकिया महत्व काँ काँ वयो चवडागु दः । अः स्वीडागः पुखु ल्यडः च्वंगु दः नि । न्हाडः ल्हाडः छ्वगु पुखु मुलय्गु कुतः नगरपालिकां याडः च्वंगु दः नि । (नगर प्रमुख सुनिल प्रजापति)

मिं न्वय्फःगु प्राकृतिक विपति, साँ मैताः त्वंकः म्वः ल्हूकयता नाः त्वंकयता लाहा तुति बुईं नं हःगु ज्याभः सिलयता पुखु छ्यलिगु । अः वयो पुखु त देशं दुनय पिनय्या पर्यटक पिनिगु गन्तब्य स्थल काथं न्हँगु पुस्तां कायो वयो च्वंगु दः ।

खपया लोकं ह्वागु पुरखुतः

१) तःपुरखु

खप नगरपालिका वडा नं. १ इनागाल्य् च्वंगु तः पुखु (सिद्ध पुखु) खप नगरया दकलय् तगवगु पुखु खः । थुगु पुखुया पूर्व पश्चिम हाकः थं मध्यं ५७४ फिट व उत्तर दक्षिण ब्या २४९ फिट दः ने.सं. २३९ सं जुजु इन्द्र देव थुगु पुखु दय्के ब्यूगु गोपाल राज वंशावली च्वयो तःगु दः । खपया लोकं ह्वागु यञ्या पुन्हीबलय् व मोहनी खुनुया नवरात खुनुं थाना मेला जुई ।

२) न्हँ पुरखु (रानीपुरखु):

रानीपुरखु दक म्हासिइका पिब्वयो च्वंगु थुगु पुखु ने.सं. ७५० सं जुजु जगज्योति मल्लं दय्केब्यूगु खःसा ने.सं ७९८ सं जुजु जितामित्र मल्ल थुगु पुखु जाय्कगु खः ।

यँ या जुजु प्रताप मल्लं खपय् हतालयागु इलय् थुगु पुखुया कलाकृति यंकः यँ नं रानी पुखु दय्के बिला । ता ई तक नेपाली सेनां कायो तःगु थुगु पुखु अः खप नगरपालिकां ल्हवडः बांलाक तय् धुकल । थव पुखुया चाकली थी थी खपया जाति पिनिम्हा दुगुद्यो नं दः ।

कालदहः

खपया लोकं ह्वागु नःपुखुया उत्तर पाखय् च्वंगु प्यकुंलागु चिच्याहांगु पुखु कालदह खः । थुगु पुखुया नाः हाकुगुलि कालदह धःगुला धाय्गु नं दः । चिच्या ग्वगुलिं थुकिता दह जक धः गुला गुन्ही पुन्ही खुनुं मेला जुइगु थुगु पुखुली म्वः ल्हल किं सिलु वाडागुति पुण्य लाई धाय्गु जन विश्वास नं दः ।

वः पुरखुः

खपया मल्लकालया पुखु मध्येया नः पुखु नंसं २८९ खय दय्कगु गोपाल राजवंशावली च्वयो तःगु दः । बौद्ध सम्पदा थथु बहीया हः नय च्वंगु थुगु पुखुया चाकलीं मेमेगु नं बौद्ध सम्पदात दः । खप दे या नेगूगु तगवगु थुगु पुखुया उत्तर दक्षिण हाकः ४३९ फिट व पूर्व पश्चिम ब्या २५० फिट दः । मल्ल कालय् थुगु पुखु हे नगररे द्रहँ वइगु मू ध्वाका काथं खानय् दः । अः नं पुखुया पूर्व व पश्चिम पाखय् ध्वाकाया पःतः (अवशेष) ल्यं दः नि ।

भोलाछै पुर

ख्वप दे द्रहँ वय्गु उत्तरपाखय्या लाँपु जुयो वया वलय भोलाछै पुर धवदुई । भोलाछै पुरता न्हपा भौ ल्वा पुर दक धाइगु ख्वप दे दय्के हौँ हे थुगु पुर दःगु विश्वास याई । छुँ भौ याता विसिकय् छवगु नपां थुगु पुर दःगु खाँ न्हिथाडः तःगु दः । थुगु पुरया हाकः १ सय फिट व ब्या ६० फिट दः ।

नागापोखरी

ख्वप देया अपलं पुरत प्यकुंलागु (आयताकार) खः । अलय ख्वप नगरपालिका वडा नं १० य् च्वंगु नागापोखरी धः सा वर्गाकार : काथं दय्के तःगु खः । नागापोखरीया दशवी नागया प्रतिमा दय्के तःगु दः । पुरया चाकलीं थी थी द्योया देगः सत, फल्चा, ल्वहँ हिति दः । थुगु पुरया हाकः ८४ फिट व ब्या ७२ फिट दः ।

ज्वंगः पुरः

ख्वपदेया उत्तर पाखय् च्वंगु मुलालाँया ग्वंगः पुर उब्लेया अपुर दरवारया भारदार चुनी (चुकुटी) ग्वंगः दय्के ब्यगु खः ।

सच्छिव हिंखुगु ख्वप पौ, बःछि पौ(पाक्षिक)

ग्वंगः थरया भारदारं दय्केगुलिं श्व पुरया नां हे ग्वंगः पुर धःगु इतिहास दः । पूर्व पश्चिमय ताः हाकगु थुगु पुर लोक हवागु डातापोल्लँ दानय्ता चाः लिकसेलिं दय्केगु नं धाई ।

रुयः पुर (धवाहिती पुर)ः

ख्वप देता प्यंगु दिशां अष्टमातृका देवी पीठ चाकलिं खुल्ला थासय् च्वंगु पुर हे ख्यः पुर(धवाहिती पुर) खः। उकिमध्ये इन्द्रायणी देवीया पीठ्या पश्चिमपाखय् धवाहिती नपांया ख्यः पुर इन्द्रायणी द्योयाता समर्पण याडः तःगु पुर खः । उकीं थुगु पुरता इन्द्रायणी पुर नं धः। थुगु पुरली थौ कन्हे पलेस्व हवइगुलिं पलेस्व पुर नं धः ।

क्वाठण्डौ पुरः

मल्ल कालीन ख्वपया नीप्यंगु त्वः मध्ये सामरिक महत्व कः घाडः च्वंगु त्वः क्वाठण्डौ त्वः खः । थुगु त्वाल्य् दशवीलाक क्वाठण्डौ पुर दः । पूर्व पश्चिम हाकः दः गु थुगु पुरया उत्तर पश्चिम कुंचाय् ल्वहँहिति नं दः । थुगु पुरया हाकः १७५ फिट व ब्या ६० फिट दः ।

अँचा पुरः

महाकाली पीठ्या उत्तरपूर्व पाखय्या अँचा पुर चिच्या ग्वः खानय् दःगु पुर खः सां थुकिया हाकः २०३ फिट व ब्या ७६ फिट दः । प्याखरं पलाखः मुइकः तःगु थुगु पुरया दशवी जलसं बिज्याड चवंम्हा भुइजसी नारांद्योया ग्वतुल च्वंगु ल्वहँया मूर्ति दः । नपां

सच्छिव हिंखुगु खप पौ, बःछि पौ(पाक्षिक)

उकिया चक्सं पुखुया दश्वी मत्स्य नारांघो नं दः । पुखुया चाकलीं यक्व यक्व द्यो देग दः । थुगुपुखुली स्वदाया छक पुरुषोत्तम महिना लच्छी तक मेला लगय् जुई ।

लामगः पुसुः

अः या कमल बिनायकं नवदुर्गा द्यो छँ वानयगु लॉपुई च्वंगु थुगुपुखु खप दे द्रहँ वयगु लॉपुइ च्वंगु पुखु खः। न्हपां तःग्वगु पुखु अः धःसा चिच्या ग्वयकल । किम्बदन्ती काथं रावणया पुलिंचु बलय् दःगु पुखु जूगुलिं थुकिता रावण पुखु नं धः । अः थुकिता लामगः पुखु धाई । थुकिता उत्तर पश्चिमय् कुंचाय् सिचु फल्चा नं दः ।

सलौ पुसुः

खप नगरपालिका वडा नं ९ तचपालय्या सलौ गणेद्योया पश्चिम पाखय्या पुखु खः । ताः हाकः गु थुगु पुखुया उत्तर पश्चिम कुंचाय् नेपु ल्वहँ हिति दः । पुखुया पूर्व पाखय् थी थी द्योतयगु मुतित दः ।

बाढे पुसु :

अःकमल बिनायक पुखुकाथं म्हासिइका पिब्वयो च्वंगु बाहे पुखु खप नगर दुनयया तः ग्वगु पुखु मध्ये ला । न्हपा पलेस्वं ह्वइगु थुगु पुखुया पूर्वपाखय् यातु गणेद्योया देगः बौद्ध चिभः द्यो व फल्चा दः । यातु गणेद्यो थिइकः या पुखु जूगुलिं थुकिता यातु बारे नं धः ।

सँचा पुसुः

डातापोल्हँया किया खानय् दैगु पुखु ताः हाक बान्कीया पुखु खः । थुकिता पूर्वपाखय् हिति दः सा पुखुया उत्तर दक्षिण पाखय् छँत दः । थुगु पुखुया क्वसं मूनि बिहार दः ।

याता पुसुः (जोमारी)

गोमारी याताय् च्वंगु गोमारी याता पुखु उत्तर दक्षिण हाकः जुयो च्वंगु दः । थुकिता दक्षिण पाखय् फल्चा व ल्वँहिति दः ।

ब्यासीपुसुः

खप दे द्रहँ वयगु उत्तरपाखय्या छपु मू लौ तहां ब्यासीया ध्वाकां द्रहँ वयो भातिचा हःनय् या मूलौलिकया पुखु ब्यासी पुखु खः । उत्तर दक्षिण ताः हाकगु थुगु, पुखु नगर द्रहँ वयगु हनय् हे लागुलिं नगरता अभ्र बांलाकिगु पुखु काथं कायो तःगु दः ।

पुखु लिक्क फल्चा, सत दगुलिं धार्मिक सांस्कृतिक नपां सामाजिक काथं थुगु पुखुया महत्व दः । थुगु पुखु ब्यासी त्वः या लकस बांलाक ब्यूगु दः । थुकिता उत्तर दक्षिण ब्या ९३ फिट व पूर्व पश्चिम ब्या ५९ फिट दः ।

नागरिक न्हिपौ २७ साउन २०८० पाखं कायो भाय हिला सं.

(किपाया नितिं किपामियाता सुभाय)

नगरप्रमुख प्रजापति

प्वल्हँ च्यूथाय् स्वभाल

भाद्र १० गते

खप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति खप नगरपालिका वडा नं ६ खय् च्वंगु अँचा (ख्यः) पुखु लिक्क दय्कः च्वंगु आदर निकेतनया भवनय् प्वल्हँ च्यू थाय् स्वः भाल । उगु ज्याखय् आनाया स्थानीय जनतां जनश्रमदान यागु खः ।

खप नगरपालिकाया ज्या भवः त

विविध भाषा साहित्य सम्मेलन नगदेश्य जुइगु

साउन २९ गते

विविध भाषा साहित्य समाजया गवसालय ११ म्हा दुजः दःगु गवसाखलः निः स्वाडः थुगुसी विविध भाषा साहित्य सम्मेलन नगदेश्य यायगु खाँ बवः छित ।

नेमकिपाया केन्द्रीय दुजः नपां खप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं साहित्य सम्मेलनं जनताता चेतना गवाकः वर्ग संघर्ष हज्याकिगुलिं सकलसिनं गवाहाली याय मःगु नपां उगु सम्मेलनय् शिक्षा, स्वास्थ्य, कानून, संस्कृति साहित्य, इञ्जिनियरिड थजगु थी थी विषयया ज्ञान वियता विज्ञपुं भाइगुलिं थव छगू जनताया विश्वविद्यालय खः धायो दिल ।

वयकलं सम्मेलन याय हाँ चिच्या चिच्याहांगु गोष्ठी चि मुंज्या त याडः स्थल्लागु साहित्यत ल्ययो सम्मेलन याः सा बांलाइगु खाँ न्हिथांसे २५ दाया दुनय् थुकीं गवःम्हा साहित्यकार, कलाकार वक्ता त बवलाना अलय उब्ले वगु चवजःगु साहित्यत मुड पिथानय् मःगु सल्लाह बियो दिल ।

नेमकिपा मध्यपुर नगर समितिया कजि रमेश बैद्यं विविध

भाषा साहित्य सम्मेलन भाषाभाषीया मंकः दबु खः गुकीं जनताया राजनैतिक व सांस्कृतिक रूप हछ्याइगु खाँ काडः दिल । नपां विक्रम बैद्यं विविधभाषी जनता नपां स्वायु तय अःपुइगुलिं न्हँ-न्हँगु थासय् न्हँपुं मनूत स्वापु तयो संगठनया ज्या इवः हछ्याय् मः धायो दिल । मुंज्या विविध भाषा साहित्य समाजया दांभारी विजयलक्ष्मी प्रजापतिया सभानकिलय् जुगु खः ।

टोखाया ब्वनामिपुं खप नगर प्रमुख नपां

साउन ३० गते

खप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति नपां गणेश सेकेण्डरी स्कूल टोखाया ८, ९, १० तगिया ब्वनामिपुं बिहिवार खप नगरपालिकाय् वयो नपालाय्गु इवलय् वयकलं लसकुस याडः दिसे खप नगरपालिकाया इतिहास नपां खप नगरया विकास यायता नगरबासी पिसं अपलं गवाहाली यागु खाँ ब्याकसे खप नगर दुनय् ३६ गू सामुदायिक व ५७ गू संस्थागत व गुथि पाखं चाय्कः तःगु.

याड, ९३ गू ब्वनय्कुथित चाय्कः तःगु खाँ ब्याकसे सामुदायिक ब्वनय कुथिता हछ्याय्ता नगरपालिकां आर्थिक गवाहाली याडः चवंगु खाँ ब्याक दिल ।

खप नगरपालिकां भौतिक संरचना स्वयो शैक्षिक स्तर चवजाय्केगुता हदायतयो, नगरया माथांवांक विकास यायगुलि बः ब्युं ब्युं वयो चवंगु खाँ ब्याकः दिल ।

खप नगरपालिकां च्यागू शैक्षिक संस्थात चाय्कः अपलं बौद्धिक जनशक्ति ब्वलांकः चवंगु खाँ नपां स्यनामि शिक्षक पिसं ब्वनामिपिन्ता थःगु तुतिखय दानय्गु व अनुशासन स्यनय्मः धायो दिसे प्रमुख प्रजापति जुं शिक्षा, स्वास्थ्य, सम्पदा ल्यंकः म्वाकः तय्गु सुचुकुचु, त्वनय्गु नाः थजगु जनताता मदय्क मगागु आधारभूत आवश्यकताता हदाय तयो पारदर्शी व आर्थिक अनुशासनता बिचः याडः खप देता भ्रष्टाचार मरुगु नगरकाथं हछ्याय्गु खाँ काडः दिल ।

ज्या इवः लिपा नगर प्रमुख प्रजापति जुं ब्वनय्कुथिया लागिं खप नगरपालिकाया पिथनात मतिनाया चिं काथं लः ल्हाडः ब्युगु खः ।

नायो भाजु बिजुकुँ जु नपां उप-प्रमुख डंगोल

साउन ३० गते

नेपाल मजदुर किसान पार्टीया नायोभाजु, वरिष्ठ राजनीतिज्ञ नारायणमान बिजुकुँ (रोहित) नपां यँ महानगरपालिकाया उप-प्रमुख सुतिता डंगोल नपा लाडः दिल ।

वहे इवल्य उप प्रमुख डंगोल जुं खप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति व उप-प्रमुख रजनी जोशी नपालाडः दिल । नपालाय् धुंके उप प्रमुख डंगोल जुं खप नगरपालिकापाखं चाय्कः तःगु खप कलेज, खप अस्पताल खप इञ्जिनियरिड कलेजत वडा नं. १ या रानी पुखु व भाजु पुखु नं स्वयो दिल ।

प्रमुख प्रजापति जु नपां माननीय राई

साउन ३१ गते

खप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जु नपां प्रतिनिधि सभाया दुजः नपां न्हापा याय्म्हामन्त्री हेमराज राई जु नपालः भायो खपया विकास मोडेल सय्के, थुइकेगु इवल्य वयक नपां भःपुं पुचलं खप नगरपालिकां चाय्कः तःगु शैक्षिक संस्थात, खप अस्पताल, फोहर थासय् लाकिगु, सुशासन, शान्ति सुरक्षा थजगु विषयया ज्याइवः नगर प्रमुख जु पाखं सिइकः दिल ।

नगर प्रमुख प्रजापति जुं उगु पुचःता सांस्कृतिक नगरे लसकुस याडः दिसे शिक्षा, स्वास्थ्य, सम्पदा ल्यंकः म्वाकः तय्गु, त्वनय्गु नाः नपां विकास निर्माण थजगु जनताया आधारभूत आवश्यकता पू वांक वांक संविधानं कल्पना यागु समाजवाद उन्मुख ज्या याडः वयागु खाँ ब्याकः दिल ।

खपय् एन जि ओ, आइ एन जि ओ पाखं याइगु ज्यात म्हवचा यायां यंकगुया हुनिथजगु संस्थां जनता व चवय चवयया उच्च पदस्थ मनूतय्गु मन स्यंक विइगुलिं खः धायो दिसे वयकलं राजनितिक पार्टीत सिद्धान्त व बिचः या लिधंसाय् हज्याडः

न्ह्यलुवापुं नैतिकता ज्वडः राजनिति याय् मः गुलि बः याडः दिल ।

स्थानीय तहलय् नेपाल मजदुर किसान पार्टीया जनप्रतिनिधिपिसं त्याक थाय् जनताया पक्ष ज्यायायां वयो चवंगु खाँ कुल दिसे वयकलं चवय थ्यंकः ब्वनिपुं ब्वनामिपिन्ता ५ लाख तका तकया शैक्षिक ऋणया व्यवस्था दाच्छिया प्यंगू करोड तियाय् छात्रवृत्ति, नपां भूगोल, इतिहास, संस्कृति राजनीति शास्त्र, अर्थशास्त्र, दर्शनशास्त्र, तर्कशास्त्र व नेपालभाषा ब्वनिपुं नगरबासी ब्वनामिपिन्ता पीएचडीतक पूर्ण छात्रवृत्तिया व्यवस्था याडः सुनं ब्वनामिपुं धेबा मदयो चवय थ्यंकया शिक्षा ब्वनयं मखाना धाय् म्वाय्कः व्यवस्था याडागु खाँ ब्याक दिल ।

नपालाय्गु इवल्य सभासद राई जुं खपया विकास मोडेलया खाँ अपलं न्यडागुलिं थानाया विकास व प्रगति थगू मिखालं हे स्वयागु मतिं खपय् वयागु खाँ काडः दिल ।

शिक्षा, स्वास्थ्य थजगु जनताता मदयकः मगागु विषयता हदाय् तयो ज्या साड वयो चवंगु ज्यायाता चवः छः से वयकलं स्थानीय तहता अधिकारं जायक स्थानीय विकासय् घ्वासा जुइगु खाँ ब्याकः दिल ।

नपा लाय्गु इवल्य नेकपा (एमाले), या केन्द्रीय दुजः हरि बहादुर राई, भोजपुर काठमाण्डौं सम्पर्क मञ्चया नायो फुर्वा तेन्जिड शेर्पा नपांया पूचः भःगु खः । प्रमुख प्रजापतिं सभासद राईता खप नगरपालिकाया पिथनात उपहारकाथं लः ल्हाड बिल । वनलिं खप नगरपालिकां चायकः तःगु अस्पताल व कलेजत स्वयो दिल ।

मृगौला ल्वयया सचेतना ज्या इवः

भाद्र १ गते

आधुनिक जीवन शैली नपां अप्वयो वगु मृगौलाया ल्वय लांकयगु खायँ ख्वप नगरपालिका वडा नं. ९ या र्वसालय् स्थानीय न्ह्यलुवा पुं शिक्षक, सहकारी कःमि, किसान, महिला स्वास्थ्य स्वयम सेविका, जनप्रतिनिधिपुं व कर्मचारीपुं मुडः जुगु ज्या इवः सं ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापतिजुं हिल वयो च्वंगु हावापानी, नयगु च्वनयगु पहः, चःति वयक ज्या मसाडः हःगुलिं अपलं मनूत मृगौला नपां मेमेगु ल्वय जुयो वगुलिं नगरपालिकां सचेतना ज्या इवः तयो वगु खौं ब्याकसे नगरबासीपिनिगु स्वास्थ्य बांलासा जक न्ह्यागुं ज्यात हनय् यंकय् फैगु गुकीं दे हे समृद्धि जुइगु खौं ब्याकः दिल ।

नगरपालिकाया थःगुहे ख्वप अस्पताल व नगरपालिकाया प्रतिनिधित्व दःगु भक्तपुर अस्पताल बांलाडः वगु नपां शहीद धर्मभक्त राष्ट्रिय प्रत्यारोपण केन्द्र व भक्तपुर क्यान्सर अस्पताल थजगु सरकारी स्वामित्वया बांलागु अस्पतालता ख्वप नगर दुनय दःगु बांलागु पक्ष खः गुकीं ग्यापुगु ल्वयत नं म्हवचा धेबां अःपुक उपचारया व्यवस्था याकयता नगरपालिका पाखं कुतः जुयो च्वंगु खौं न वयकलं काडः दिल ।

ज्या इवः सं मृगौला रोग विशेषज्ञ नपां शहीद धर्मभक्त राष्ट्रिय प्रत्यारोपण केन्द्रया डा. कल्पना श्रेष्ठं मृगौला या ल्वय न्ह्यागुं उमेर याय्पिन्ता जुयफःगुलिं छुं मजू थें च्वंपुं नं इलय् ब्यलय् स्वास्थ्य परीक्षण याकय् मः धायो दिल ।

नेपः या सरकारं मृगौला ल्वयया उपचार व छुकयता धेबा पुलय म्वाय्क ब्यूगु खौं काडः दिसे अड्ग दान याय्गु खायँ जनता अभ्र मथुयो च्वंगु खौं न वयकलं काडः दिल । थी थी कारणं मस्तिष्क जक सीपुं पाखं च्याम्हातक बिरामी पिन्ता स्वस्थय याय् फःगु खौं कुल दिसे वयकलं मृगौला दानयाय्गुलिं नं लैडगिक विभेद दःगु खौं वयकलं काडः दिल । भत म्वाकयता मिसा, काय् म्वाकयता मां, अलय् दाजु किजा म्वाकयता तता केहेंपुं न्ह्यलः न्ह्यल मृगौला दानयायता तयार जुइगु अलय् मिसा म्वाकयता मिजं नं मृगौला विइमखुगु खौं कुल दिसे वयकलं छग जक मृगौला दः सां नं मेपुं स्वस्थ पुं मनू नं थें ज्या सानय्गु व सामान्य जीवन न्ह्याकय् फः धायो दिल ।

वडाध्यक्ष (९) रबिन्द्र ज्याख्वं कोभिड भवल्वय, डेइगु, मिखा स्यागु, पुनिगु ल्वचं भीता ख्याडः च्वंगु इलय् कडा व गम्भिर ल्वचं अपलं मनूत सीडः च्वंगु खौं कुल दिसे उकीं नगरपालिकां स्वास्थ्यया विषय शिविरत ततं वयो च्वंगु खौं ब्याक दिल ।

ख्वप अस्पतालया डा. अमर प्रजापति जुं ल्वय जुयवं हे उपचार याःसा अःपुक उपचार याय फैगु नपां इलय् ब्यलय् स्वास्थ्य परीक्षण यायता सल्लाह बियो दिल ।

कार्यपालिकाया दुजः छोरी मैयौं सुजखु व वडा नर्स दिब्या सुवालं ज्या इवः याय्मःगु या खौं काडः दिल ।

उगु ज्या इवःसं ११४ म्हा सिनं धेबा म्वायकः हि व पिसाव जाँचय याकगु खः । ख्वप अस्पतालया प्राविधिक ग्वाहाली खय् आनावपुं फुक्किसिया स्वास्थ्य परीक्षण यागु र्वसा खलः वडां धःगु खः ।

सांस्कृतिक ल्यःज्यामिपुं मुंकल

साउन ३० गते

ख्वप नगरपालिका प्रमुख सुनिल प्रजापतिया सभानायोलय् हःनय् वयो च्वंगु सापारु पर्वय् प्याहाँ वैगु साँस्कृतिक प्रदर्शनीसं ल्यज्या याइपुं ल्य ज्यामिपुं मुंकल ।

बाली ल्खनयुगु शिविर उलेज्या

भाद्र १ गते

खप नगरपालिकाया गवसालय खप नगरपालिकाया पुलांगु भवनया हःनय् लायकुलि नेन्हूया बाली ल्खनयुगु स्वास्थ्य शिविर उलेज्या याडः दिसे खप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं कृषि प्रधान देश धःसां भीगु देशय् अन्न, मियगु स्वयो न्याय्यु अपः जुयो च्वंगुनपां न्हिया न्हिथं ल्यासे ल्याम्होपुं विदेशय् वाडः च्वंगु बुँ फुक्क बाँभ जुजुं वगु सः मरुगु, नपां नाः छुयगु बांलागु व्यवस्था मरुगु मू खाँ खः धायो दिल ।

वयकलं ल्वयया वास इलय हे, भिंगु मरुगुलिं बालीइ रोगं कयो स्यडः वांगु नपां कृषि प्राविधिक जनशक्ति मरुगुलि भीथाय् वैज्ञानिक खेत्ती याडः वडा वडाय् कृषि स्वास्थ्य शिविर तयो बुँई हे वाडः वास याय्यु स्यनय् फःसा बांलाइगु खाँ काडः दिल ।

ज्या इवः या सभाया नायो नपां कृषि समितिया कजि राजकृष्ण गोरं ज्या इवः या महत्व काडः दिल ।

ज्या इवः सं ३९ गू नमूना मुनय हःगु गुकी तरकारी, बालीया १२ गू, सिसाफलया ५ गू, स्वया नेगू व वा बुँया २० गू नमूना दःगु खः । उगु नमूना मध्ये अपलं गवारो व उदुवा रोग खानय् दःगु गुगुलिं सः मगागु खानय् दः ।

बाली स्वास्थ्य उपचार शिविया नेन्हू खुनुया ज्या इवः २०८० भाद्र ३ गते सुथाय् ७:०० ता इलय् निसैं न्हिनय्सिया २:०० ता इलय् तक खप नगरपालिका वडा नं. ९ या दतात्रयया हःनय् भिसिंघोया सतलय् जुइगु खाँ गवसाखलं धःगु खः ।

उकाथं भाद्र ३ गते खप जिल्लाया थी थी बुँई पिड तः गु वा बुई वा तरकारी बाय् थीथी रोगं कयो च्वंगुलि कृषकपनिगु सुभावा काथं खप नगरपालिकां ल्वय् सिइकः उपचार याय्यु खाँ थुइकेता आइतवार दतात्रयसं छगू भेला तल ।

किसान नेता गोविन्द दुबालं किसान समस्या देया समस्या जुगुलिं नेमकिपां ज्या साड नैपुं वर्गयाता हछ्याय्यु तातुडः नेपाल मजदुर किसान पार्टी ज्या साड वयो च्वंगु खः धायोदिसे देया शासक पिसं देश व जनताया चिन्तास्वयो भ्रष्टाचारीतयता पाखुयो जुयगु, विदेशीतयता लय्तायकेगु ज्या याडः दे भन भन कतः या भरय् लाकय् यंकगु दे व जनताया पालिडः संघर्ष याडः च्वंगु नेता व कार्यकर्तापिन्ता शासकपिसं अनेक दुःख-कष्ट बियो जेल नेलय् तयो शारीरिक व मानसिक यातना बियो राजकाज मुद्दा चलय् यागु, देया खुसीत भारतता ब्यूगु, देया कलकारखानात ख्वखचा मूलं म्यूगुया विरोधायासे माओवादी माओत्सेतुडया विचःता बदनाम यागु खाँ काडः दिल ।

खप नगरपालिका वडा नं ९ या वडाध्यक्ष रविन्द्र ज्याख्व जुं म्हवचा जग्गा अपलं सय्केगु प्रविधि ल्यमःगु, विदेशय् वडः वडः सय्कः थुइकः थमनं सय्कागु सीप थःगुहे देशय् छ्यलय मः धायो दिल ।

अथेहे खप नगरपालिका कृषि समितिया कजि राजकृष्ण गोरं मौसम हिल वसेलिं अनेक ल्वय खानय् दयो वगुलिं ल्वय सिइकानिं तिनि उपचार याय फैगुलि थुगु शिविर तयागु खाँ ब्याकसे भिंपुं व मभिंपुं कीत सिइकः उपचार याय्युःगु, उत्पादन म्हवँ जूसं थिकय जुयो सकसितां दुःख जुयो देशता हे नोक्सान जुइगुलिं राष्ट्रिय उत्पादन अप्वयके फःसा बांलाइगुलि सरकारं कृषि बजेट भन भन म्हवचायाडः यंकगुलि चिन्ता प्वंकसे फौबञ्ज (बिचौलिया) पिसंयाडः किसानतयसं नय मखाँगु खाँ काडः दिल । नपां वयकलं देया कृषि विज्ञपुं गां गामय् छ्वयो बाली, ल्वय, चा परीक्षण याकः इलय हे भारतं जक मगागुलिं मेमेगु देशं देसी सः हय्युः धायो दिल ।

अथेहे ९ वडाया दुजः ईन्द्र बहादुर प्याथ, कृषि प्राविधिक प्रविण सिन्ताकल व किसान कार्यकर्ता गड्गाराम ज्याख्वं नं न्वचु तयो दिल ।

सभालिपा व्वगु शिविरय् अपलं कृषि बाली विज्ञानया व्वनामिपुं व कृषि प्राविधिकपिसं वाबू तरकारी बा, स्व, सिसाफलय् जुइगु ल्वयया परीक्षण यागु खः ।

शिविरय् राधाकृष्ण गोसाई, बुद्धलक्ष्मी सुजखु, दिलबहादुर कासिछ्वा, कृष्ण लक्ष्मी ज्वाख्वः, राम माकजू, बलराम लवजू, शम्शेर ज्याख्वः, कृष्ण बेती बोहजू, कृष्ण गोपाल लाखेमरु, भैरब बहादुर लवजू पिसं ल्वय जूगु थःथः गु बाली जाँचय् याकगु खः ।

शिविरया नेन्हू खुनु ८४ गू नमूना सं तरकारीया २२ गू, सिसाफलया डागु, स्वया ८ गू, वा या ४६ गू नमूना हःगुलि वा बुई अपलं गवारो, उदुवा-मरुवा व हाँगः चानिगु ल्वय खानय् दःगु खः ।

भाद्र २ गते

न्वचुकलाया धिंधि बल्ला

खप नगरपालिका वडा नं १० या ग्वसालय् अन्तर्राष्ट्रिय युवा दिवस नपां फिडेल क्यास्ट्रोया १८ कगू जन्मदिवसया लसताय 'युवा व देशभक्त' विषयया न्वचुकला (वक्तृत्वकला) खप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापतिया मू पाहाँलय् जुल ।

ज्या इवः सं मू पाहाँ सुनिल प्रजापति जुं समाजय ह्यूपा ह्यूता ज्या सानिपुं न्ह्यागु नं उमेरया मनूत ल्यासे ल्याम्हो खः धायोदिसे युवा उमेरं मखु विचारं जुइगु खः धायो दिल ।

राजतन्त्र हकनं वय फैमखु धायो दिसे वयकलं गणतन्त्रवय धुक हकनं राजान्त्र वैतिनि हःजुपुं राजावादीत कानुनकाथं ल्याम्हो खः सां विचारं मखु धायो दिल ।

वयकलं फिडेल क्यास्ट्रो असाधारण प्रतिभा, अपलं स्मरण

मिसात हज्यासा

भाद्र २ गते

खप वचतया कचा महिला उपसमितिया ग्वसालय जूगु गुं भ्वयसं खप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं मिजंत नपां मिसातनं फुक्क लागाय् हमज्यातलय् समाज हमज्याइगु खाँ ब्याकसे अः ब्वनय् कुथि व कलेजय् मिसात अपलं दःगु अः च्यादा हिदा लिपा मिसा मस्त हे न्हयलुवा जुयो हज्याइगु खाँ काडः दिसे मिसात व मिजंत उथें धाय्गु खाँ खं जक मखु ज्याखं नं याडः क्यनय्मः धायो दिल ।

नेपाल मजदुर किसान पार्टी छँ छँ छम्हा छम्हा स्नातक या ग्वसः यागु पू वानिथें च्वंगु अलय् शिक्षाता हे बः बियो हज्याडः च्वंगुलिं समाजय् ह्यूपा वगु खाँ काडः दिसे वयकलं खप नगरपालिकां शिक्षा, स्वास्थ्य, सम्पदा ल्यंकः म्वाकः तय्गु सुचुकुचु थजगु जनतानपां तप्यंक स्वापु दःगु विषयसं ब्यवस्थित ज्या साडः वगुलिं मेपिसं डाल कायो च्वंगु खाँ ब्याकसे अज बांलाक हज्याय्ता फुक्कसिया ग्वाहाली मः धायो

दःम्हा सु नपां मग्याम्हा साहसी, इतिहास व भूगोलया बांलागु ज्ञान दःहा व्यक्तित्व जूगुलिं न्हँगु पुस्तां वयकपाखं शिक्षा काय्मः धायो दिल ।

माक्स एंगेल्सं समाजवादया लाँपु क्यनिगु कम्युनिस्ट पार्टीया घोषणापत्र च्वबलय, फिडेल क्यास्ट्रो व चेगवे भारां न्हयलुवा जुयो क्यूबाय् क्रान्ति याबलय् वयकपुं उमेरं नं युवा हे खः । नेपः या ल्यासे ल्याम्होपिसं नं वयकपिनि पाखं अपलं सय्के फः वयकलं धायो दिल ।

खप कलेज अफ इन्जिनियरइया प्राचार्य नपां ल्यज्यामि सुनिल दुवालं देशभक्ति व राष्ट्रवाद पागु खाँवः खः धायो दिसे भारत न्हिदु तय्गु बाहेकं मेपिनिगु जुय फै मखु धाय्गु मोडीया खाँ अति राष्ट्रवाद खः धायो दिल ।

देया सार्वभौमिकता, भू अखण्डता रक्षाया नितिं ल्वाइपुं न्याय व स्वतन्त्रताया ला गिं ल्वाइपुं देशभक्ति खः धायोदिसे वयकलं कम्युनिस्टत अन्तर्राष्ट्रवादी जुई । चेगवेभारा अर्जेन्टिनाय् बुयो क्यूबाय् क्रान्ति याडः बोलिभियाया क्रान्तिखय् सहादत जुयो दिगु खाँ काडः दिल ।

वडा नं १० या वडाध्यक्ष लक्ष्मी प्रसाद ह्योमिखांया सभानायोल्थ् जूगु ज्या इवः सं जनकवि चन्द्र बहादुर उलक नं न्वचु तयो द्यगु खः ।

वडाय् दःगु च्यागू ब्वनय्कुथिया २९ म्हा ब्वनामिपिसं ब्वति कःगु ज्या इवः सं पारागनया एन्जेल खड्का न्हाप, जेन्हुइनया आमा याकामी ल्यू, स्कलर होमया रञ्जित चित्रकार ल्यूया ल्यू व माउण्ट भ्यालीया अंकिता श्रेष्ठ हःपा सिरपा त्याकगु खः ।

समाज हज्याइगु

दिल ।

संस्थाया कचा महिला उपसमितिया कजि मयजु राम लक्ष्मी लघुया नकिंसुई जुगु ज्याइव सं वडा नं २ या वडा अध्यक्ष हरिप्रसाद बासुकला, महिला वडाया दुजः मञ्जुमैयाँ लाखा, सल्लाहकार बाल मुकुन्द बासुकला, कुमार लघु, संस्थाया नायो राजकुमार लघु, दांभारी अमर बासुकला, दुजपुं रोजिना ब्यांजु, बबि मैयाँ लघु, रीता मैयाँ सुवालं नं न्वचु तयो द्यगु खः ।

मिखा स्यागु ल्वयया सचेतना ज्या इवः

खप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापतिया नायोसुई भाद्र ३ गते च्वंगु शिक्षा, संस्कृति व स्वास्थ्य समितिया बैठक खप दे दुनय्या ब्वनय् कुथिसं खप अस्पतालया प्राविधिक ग्वाहालीनपां वडा नर्स, विद्यालय नर्स व मिसापुं स्वास्थ्य

स्वयमसेविका पिन्ता छ्यलः ब्वनामिपिन्ता रोग सचेतना ज्या इवः नपां मिखास्यापुं ब्वनामिपिन्ता स्वास्थ्य उपचार शिविर तय्गु खाँ ब्वःछित । बैठकं खप नगरपालिकां मिखा स्याइगु ल्वचं मकय्केता पर्चा पिकाय्गु नपां सञ्चार माध्यमं जनता ग्वाकय्गु ज्या इवः याय्गु नं ब्वः छित ।

श्वनं हाँ खप नगरपालिकाया ग्वसालय २०८० भाद्र १ गते

थी थी ब्वनय् कुथिया संगठनया प्रतिनिधिपुं नपां बैठक च्वडः वयक पिसं ब्युगु सल्लाहकाथं ब्वनय्कुथि तिय्गु स्वयो ल्वयया सचेतना ज्या इवः तयो ल्वचं मकय्क च्वनय्गु पर्चा पिकाय्गु सल्लाहकाथं शिक्षा, संस्कृति नपां स्वास्थ्य समितिं खाँ ब्वः छ्युगु खः ।

ब्वनय् कुथिया संगठनपुं संयुक्त परीक्षा समिति, सार्वजनिक परीक्षा समिति, आधारभूत तह परीक्षा समिति, प्याब्सन, एन प्याब्सन, इशान पाखं ब्वतिकःगु खः ।

सचेतना ज्या इवः

खप नगरपालिका वडा नं ९ या ग्वसालय सरस्वती विद्यागृह मा. वि.सं मिखा स्याइगु ल्वय व गथे मपुंक, च्वनय्गु ? छु गथे याय्गु ? धाय्गु सचेतना ज्या इवः जुल ।

देवी प्याखं व धिमेबाजा पिदान

भाद्र ५ गते

मुक्ति सङ्गीत प्रशिक्षण केन्द्रया ग्वसालय खप नगरपालिकाया उप-प्रमुख रजनी जोशीया मू पाहाँल्य महाकाली (देवी) प्याखं व धिमे पिदानय्गु ज्या इवः सं न्वचुतयो दिसे वयकलं 'पुर्खा त्वततकगु सम्पति भीगु कला व संस्कृति' या नारा कः घाडः शिक्षा, स्वास्थ्य, सम्पदा ल्यंकः तय्गु आर्थिक अनुशासन, पारदर्शिताता बः यासे खप देता ज्ञान विज्ञानया मूथाय् दय्केमगु तातुड च्यागू कलेजय् देशां देछिया ब्वनामिपुं ब्वड अः खप विश्वविद्यालय चायकेगु जुयो च्वंगु खाँ ब्याक दिल ।

नेपाली सङ्गीत व नाट्यप्रतिष्ठानया कुलपति निशा शर्मा देशां देछिया परम्परागत प्याखं बाजागाजा नपां कलाकारत म्वाकः तय्ता प्रतिष्ठान तयार दःगु खाँ काडः दिलसा रामेछाप जिल्ला सुनापाति गाउँपालिकाया ल्यासे ल्याम्हो पिनिगु मतिकथं मुक्ति सङ्गीत प्रशिक्षण केन्द्रं धिमेबाजा स्यड ब्युगुलिं गा.पा. प्रमुख कान्छा तामाडं सुभाय देछायो दिलसा मुक्ति सङ्गीत प्रशिक्षण केन्द्रया नकी रसिका

जधारीया सभानकिल्य जुगु ज्या इवः सं गणेशराम लाछी, रबिन्द्र खर्वुजा, दिपेश राजोपाध्याय, रोशिक जधारी व मुक्ति सुन्दर जधारीं नं न्वचु तयो द्युगु खः ।

नर्स व स्वास्थ्यकःमिपिन्ता निर्देशन

भाद्र ५ गते

खवप नगर दुनय डाडः पुडः वयों च्वंगु मिखा स्याइगु ल्वयया खायें जनताता थुइके बियता अलय उगु ल्वचं मपुंकः च्वनयता स्वास्थ्य कःमि पुं छँ छँ त्वालय-त्वालय व ब्वनय कुथि वाडः ज्या सानय मःगु खॉ खवप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं वडाया नर्स व ब्वनयकुथिया नर्स पुं मुंकगु बैठकय् निर्देश याडः दिसे जनताता समस्या जुइबलय् भीसं ग्वाहाली याय्मःगु निर्देश नं याडः दिल ।

ब्वनयकुथि तिड ब्यूसेलिं ब्वनामिपिन्के बाँमलागु लिचवः लाई । ल्वय जूंपुं ब्वनामिपिसं समाजय् उखय थुखय जुयो भन अपः डांक पुंक जुयफः । अलय ल्वय जूंपुं ब्वनामिपिन्ता उपचार नपां छँ छ्वयगु धःसा बांलाई धायोदिसे नर्स पिसं जनताता बांलागु व्यवहार याय् मः धायोदिल ।

स्वास्थ्य व शिक्षाखय् खवप दे ब्वस्यलागु थाय् काथं हज्याड च्वंगु खॉ कुल दिसे वयकलं इमानदार जुयो ज्या साडः वयों च्वंगुलिं हे थौं खवप देता बांलागु मिखालं स्वयो वगु खॉ काडः दिल ।

वडा व नर्सपिनिगु लच्छिया छक च्वनिगु छलफल ज्या इवः सं सकलसिनं थःथःगु थाय्या बारे क्यडः ब्वयो दिल ।

सामुदायिक विकासकोष लः ल्हात

खवप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जु याता सुकुन्दा साकोसया सामुदायिक विकास कोषया बच्छी, धेबा ४२, २३६/६४ (पीन्यट्ट व नेस व स्वी खुर्का व खुइपेंग धेबा सुकुन्दा साकोसं लः ल्हाड बिलसा नारी कल्याण बचतं सामुदायिक विकास कोषया बच्छी धेबा २०, २४७।५४ नीट्ट व नेस व न्ह्यप्यर्का व ड्यप्यंग धेबा भाद्र ५ गते लःल्हाडः ब्यूगु जुल ।

साचाँ चामुइकिथाय् तार थासय् लाकिगु

भाद्र ६ गते

खवप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापतिया नायो सुई २०८० सालया लोक ह्वागु गुन्हिपुन्ही व सापारु बांलाकः हानयता साँचा चाहिइकिगु लॉपुति च्वंगु विद्युत, टेलिफोन, इन्टरनेट व केबुल नेटवर्कया तारत थासय् लाकयता स्वापु दःपुं नपां च्वंगु बैठक थःथःगु थासं स्वापु दः पुं सकलसित ग्वाहाली यायगु व साँचा चाहिइकिगु (प्रदक्षिणा मार्ग) व मू मू थासय् टेलिकम बिजुली मता, व इन्टरनेटया तारत चिइकेता ब्यूगु इलय मचिइकसा नगरपालिकां हे चिइकेगु खॉ क्वः छित ।

बैठक खवप नगर दुनयँ माकचा जः थें प्यड तःगु व अखेथखय् मदय्क लाडः च्वंगु तारत ब्यवस्थापन व अनुगमन यायता खवप नगरपालिका वडा नं. ७ या वडाध्यक्ष उकेश कवांया

कजिलय् खुम्हासिया छगू समिति निः स्वानय्गु खॉ नं क्वः छित ।

भक्तपुर काण्डया विरोधः

भाद्र ९ गते

पञ्चायती राज्यस्तरं गवु जः भक्तपुर काण्ड (२०४५ भाद्र ९) या विरोध व कुखियगु ज्या इवः नेपाल क्रान्तिकारी महिला संघ खपं गवसः गवयो यात ।

नेपाल मजदुर किसान पार्टीया नायोभाजु नारायणमान बिजुक्छें (रोहित) जुया मू पाहाँलय जुगु उगु ज्या इवःसं वयकलं 'भक्तपुर काण्डया इलय राजनीतिक कार्यकर्ता नपां निर्दोष मनूतयसं नं अपलं दुः ख सिल । खय् भाय् नपां मस्यूपुं सोभा सिधापुं किसान तयसं नं अपलं दुःख सिल । याहे मयागु अपराध कबूल याकयता राज्य सत्तां अपलं सास्तीयाड दबाव बिला । पञ्चायती सरकार भीता यक्व यक्व तःहांगु सजाय याकयता खः गुं मखुगुं खाँत बयबय याडः मुद्दा प्रचार याडः जुला । अलय अजगु अपराध नपां स्वापु दःगु छुँ हे ज्याखायँ नेमकिपा तः क्यंगु मरु । सिइक सिइकः छुँ नं अपराधिक ज्याखय् लाहातय् मज्यू धाय्गु खायँ कार्यकर्ता सचेत जू । देश व जनताया निःस्वार्थ सेवा हे भीगु तातुना खः' धायोदिल ।

वयकलं ताडः दिल - 'पार्टी तःहांकयया नितिं पार्टीता विश्वासघात याइपिता पार्टी दुमकाया' पार्टी यचु, पिचुगु, बांलागु जूसा पार्टी चिच्याहांसां छुँ हे मपा धाय्गु भावनां भी हज्याडः च्वडा । नेमकिपां भवय् नकः, धेबा, सामान इडः चुनाव त्याकी मखु । जनताता मिखालय् धुलं छ्वाकयता धेबा इडः चुनाव मल्वा । जनताया दुःख सुखलय् साथ बियो भावना थुइकः हज्याडः च्वंगु दः ।

नायो भाजु बिजुक्छें जुं धायो दिल - चुनावय् त्या बु जुई भीसं इमान व नैतिकता त्वःतय् मज्यू शासकदलं चुनावय् धेबा होली । नेमकिपां अथे याई मखु । भीसं जनताता धोखा माबिया । धेबां जनताया भोत मन्याडा । जनताता भांगः लाय्गु नं अपराध

खः । जनताया मिखा दूरबिन थें जुइगुलिं छन्हू अमिसं मथुइ हे मखु ।

वयकलं २०१९ सालया निर्वाचन लिपा पार्टी त्याकगु थासय् जनताया सेवा यायता शैक्षिक, सांस्कृतिक लागाय् ह्युपा ह्युगुलि बःयाड वगु खाँ न्हिं थांसे समाजवादी व्यवस्थाय् बुईबलय निसे सी बलय तक मेपिन्के ग्वाहाली फ्वनय् म्वायकःराज्य हे ब्यवस्था याई । उकिं नगरपालिकां प्रसूतिगुहनिसे. बाल उद्यान व थाकालिपुं जेष्ठ नागरिकपिन्ता आदर निकेतन दयकः बियमः, थुकिं ज्या साडः नैपुं मिसातयता अभ्र ग्वाहाली जुई । गुकिं समाज हज्याई ।

भक्तपुर काण्डया खाँ कुलदिसे वयकलं धायोदिल-पञ्चायती राज्य हे गवसः गवयो ह्योजुता स्यागु खः । ह्योजुता हुलमुलय हे त्वः तगु, अस्पतालय् वासः मयागु, छुँ हे मनकगुलिं हे पञ्चतयगु बेक्वमति थुइके फः । उकीं भक्तपुर काण्डया विरुद्धय दाडः वपुं ज्यापु ज्यामितय्गु संघर्ष पञ्चायती व्यवस्था क्वदल, प्रजातन्त्रलिता हल । 'उकीं गुबलें गुबलें सहयाड स्वयो च्वनय् मालिगु, संघर्ष ग्याडः बिस्व वानय् मज्यू । छन्हू सत्यमत्याइहे मखु' धायो दिल ।

वयकलं 'नेमकियां २०१९ साल हाँ हे किसान कार्यकर्ता पिन्ता साक्षरता कक्षा चाय्कः आखः स्यंगु खः । उकिया छुँ ई लिपा मिसा मस्तय्गु प्रौढ कक्षा चाय्कला । उगु कक्षां सड्कटया इलय महिला कार्यकर्ता छपा छधि जुयता ग्वाहाली यात । भक्तपुर काण्डया इलय मिसामस्तय्गु संघर्ष यक्व च्वछाय् बहजु । थौं नं भी वहे भावना कः घाडः हज्यायुनु' धायो दिल ।

नेमकिपाया केन्द्रीय दुजः नपां खप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं थःमनं जेलय् फयागु कष्ट व जेलय दुनय्या ज्या इवः त नुगलय थिइकः काडः दिल । उगुइलय पञ्चायती ब्यवस्थाया विरोधी संघर्ष हज्याकः प्रजातन्त्र महः सें मगा धाय्गु भावनां प्याक ल्वाडागु खाँकाडः दिल ।

शासन सत्ताय च्वनिपिसं थःगु सत्ता ल्यकः तयता न्ह्याथिन्योगु नं अपराध यायता लिफः मस्वैगु धाय्गु सत्य खाँ भक्तपुर काण्डय अनुभव याडागु खाँ न्हिथांसे वयकलं पञ्चतयसं थःगु शासन सत्ता ल्यकः म्वाकः तयता छम्हा मनूता फ्याडःतःम्हा दुगुचा काथं छ्यःगु खाँ काडः दिल ।

वयकलं धायोदिल- बांलागु ज्या सानिपुं मनूत सामन्त व पुँजीपति वर्गया मिखालय वांगु धू थें जुई । जनताता राजनीतिक खाँ काडः ग्वाकिपुं अमि शत्रु जुई, अपराधी खांकी धाय्गु खाँ भक्तपुर काण्डं क्यन ।

वयकलं भक्तपुर काण्डया इलय नेमकिपाया कार्यकर्तात

तस्कं अनुशासित जुयो साङ्गठनिक व सैद्धान्तिक अनुशासन्य च्वडः चवना । वैचारिक ज्ञानं जःपुं राजनीतिक कार्यकर्ता पिन्ता जेल नेलया कष्टं नं भः भः न्हुइके मफू व नेमकिपां याडः च्वंगु स्यल्लागु स्कूलिङ्गया लिच्वः खः धायोदिल ।

नेपाल क्रान्तिकारी महिला संघया केन्द्रीय नकीं मयजु अनुराधा थापा मगरं नेमकिपाया सिद्धान्तनिष्ठ राजनीतिं व जनताया दशवी याडः च्वंगु राजनीतिं लोकं हवागु खाडः ग्याडः च्वपुं पञ्चायती शासक पिसं नेमकिपाता हाँगः लिसें लियगु मतिं भक्तपुर काण्ड यागु खाँ कुल दिसे धाथें धायगु खःसा कम्युनिष्ट राजनीति व आन्दोलन हछ्याडः च्वंगु नेमकिपाता जालय कयकेयता स्वता । पञ्चायती राज्यव्यवस्था क्वःथयता पार्टीया नीति काथं मिसातयसं यागु संघर्ष च्वछाय् वहजु ।

ज्या साडः नैपुं मिसातयगु संघर्ष वगु उपलब्धीत शोषक सामन्त व शासक मिसातयसं थः यन्थें छ्यलः च्वंगु खाँ कुल दिसे अमिगु विरुद्धय नं आन्दोलन याय मःगु खाँ वयकलं कुलः दिल ।

नेमकिपा ख्वप जिल्लाया नायो भाजु नपां वागमती प्रदेशया सांसद सुरेन्द्र राज गोसाइँजुं म्हेगया इतिहास स्वयो लिफःस्वयो सयुके मः धायो दिसें म्हेगः थें थौं नं पार्टी सङ्गठनया विरोधय जुयो च्वंगु (षडयन्त्र) जः सिङ्कः ल्वायमःगु खाँ नपां म्हेग न्हयलुवापुं ल्वात । उगु इलय बुपुं काय म्हाय्य पिसं व इतिहास थु ला मथुला ? अपुं सङ्गठनय वला मवला थुखय पाखय नं बिचः यायमः धायोदिल ।

वयकलं ताड दिल - भक्तपुर काण्डया इलय न्हयलुवा नेता कार्यकर्ता अथेहे ३० दा ३५ दा यायपुं जुई अथे धाय ल्याम्होगु ई । वहे ल्याम्हो पिसं पञ्चायती व्यवस्थाया विरुद्ध संघर्ष याडः दिल । प्रवासय च्वडः सुचुक सुचुक, जलयः च्वडः ल्वाडः दिल । पञ्चायती शासक वा दरबार नेमकिपा व नेमकिपाया कार्यकर्तापिनिगु ल्याम्होगु उमरे खाडः ग्यागु धायम । दकलय अपः भारतीय विस्तावाद व एकाधिकार पुँजी नेमकिपा खाडः ग्यागु खः । छाय्ले धःसा उब्ले 'सुस्ता नेपःयायगु खः' धाइपुं नेमकिपा बाहेकं मेपुं सुं हे पार्टी मरु ।

वयकलं उब्ले दरबार व गुप्तचरं नेमकिपा व भक्तपुरता फु फु याडः स्वयो च्वंगु खाँ कुल दिसे - पञ्चायती शासकपिसं नेमकिपां न्हयाकगु साक्षरता कक्षा, शैक्षिक व राजनैतिक आन्दोलनं ग्यागु हे खः धायो दिल ।

नेक्रामसंघया केन्द्रीय उपाध्यक्ष कमल मौयाँ सुवालं भक्तपुर काण्डया इलय मिसा मस्तयसं यागु आन्दोलन व ज्या भूवः या खाँ काडः दिल ।

शिक्षक योगेन्द्रमान बिजुक्छें जुं पञ्चायती शासकपिसं प्यंगु जः व थमनं भोगय याडागु खाँ काडः दिल ।

नेम्हा प्यम्हा वकिल व मानव अधिकार कःमि पिनिगु

सच्छिव हिस्खुगु स्वप पौ, बःछि पौ(पाक्षिक)

ग्वाहाली मरुगु जूसा कानूनी संघर्ष अजनं थाकुइगु धाथेंगु खाँ कुल दिसें वयकलं घटनाया भिंगु व मभिंगु खाँय सल्हाबल्हायाडः न्हूगु पुस्ताता ग्वाकय मः धायोदिल ।

नेक्रामसंघ भक्तपुर जिल्ला समितिया नकीं मयजु सृजना सैजुया सभानकीलय जूगु उगु ज्या भूवःसं समितिया दांभारी गड्गा बैद्य व मिना प्रजापति नं न्वचु तयो द्यगु खः ।

कार्यकर्ता भेला

नेपाल मजदुर किसान पार्टीमा हाँगःनपां ल्यं थानयगु मतिं यागु भक्तपुर काण्ड व समसामयिक विषयसं नेमकिपा कोशी प्रदेश समितिया ग्वसालय प्रदेशस्तरीय कार्यकर्ता भेलासं नेमकिपाया केन्द्रीय दुजः नपां ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं शासक दलया पार्टी कम्युनिष्टया नामय धवतुक्वसिता सिंह तिकः पार्टीया दुजः यागु कम्युनिष्ट आचरण मजगु खाँ काडः दिल ।

वयकलं नेमकिपां लेनिनवादी नीति काथं निर्वाचनता छ्यलः जनताता ग्वाकगुलिं तपिकायो पार्टीता हाँगः लिसें लिडः छ्वयगु मतिं 'भक्तपुर काण्ड' यागु खः धायो दिल । वयकलं पार्टीया कार्यकर्ता इमानदार जुयो थाकु मचःसं समस्या खाडः मग्यासं पार्टी या पिथनात ब्वडः हज्यायता बःयाडः दिल ।

वयकलं पार्टीया दुज -पुं म्हवँ जूसां वैचारिक रूपं नेमकिपा तस्कं बल्लागु खाँ ब्याकसे समाजवादी व्यवस्थाय जक आर्थिक समानता दैगुलीं थाकु मचःसं हज्यायता बःयाडः दिल ।

कोशी प्रदेशया कजि उकेश कवां जुं पुँजीपति वर्ग ज्या साडः नैपुं वर्गता अःपुक थामकाइगुलिं धेवा व पद्य पुलिपुं शासक दल पिनिगु विरुद्धय ल्वा ल्वां हज्याय मः धायो दिल ।

नेमकिपा कोशी प्रदेश समितिया दुजः दिनेश खड्गीं राइखस्तागमा आगलागी, नेमकिपा उदयपुरया कजि विष्णु खत्रीं काल्पनिक समाजवाद, नेमकिपा खोटाङ्गया कजि भोजराज बस्नेत 'सय वर्ष पछिको भक्तपुर' नेमकिपा ओखलढुङ्गाया कजि ढकराज थापां 'समाज विकासका एक फलक' व कुमार तामाङ 'भक्तपुर' लय पौखय पिथांगु च्वसु खय थः थःगु बिचः प्वकगु खः ।

कोशी प्रदेशया कजि उकेश कवां या सभानायोलय जूगु भेलासं प्रदेश समितिया दुज : महेन्द्र बखुन्छौं नं न्वचु तयो द्यूगु खः ।

खप नगरपालिकाया "भक्तपुर काण्ड" या ज्या इवः

खप नगरपालिकाया ग्वसालय २०८५ भाद्र ९ गते राज्यस्तरं ग्वगु जःया कुंखिसे ज्या इवः या मू पाहां खप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं गना दमन जुई आना प्रतिरोध जुइगुलिं भक्तपुर काण्डया खाँ न्हूंगु पुस्ताता कानय् मःगु, सामन्त तयसं सत्ताया लागिं न्ह्यागुनं याय्ता लिफः मस्वैगु लिं ग्वाकः पूँजीवादी व्यवस्था दे व जनताता भिं मयाइगु खाँ थुइक खप नगरपालिकां समाजवाद उन्मुख ज्या साडः च्वंगु खाँ भाद्र ८ गते ब्याकः दिल ।

उपप्रमुख रजनी जोशीं भक्तपुर काण्ड थजगु घटना हकनं याय् फःगु खाँ न्हूंगु पुस्ताता थुइकः सकारात्मक ह्यूपा ह्यूता संगठीत जुय मःगु, मिसा मस्त नं मग्यासीं अन्याययाविरुद्धय ल्वायमः धायो दिल ।

अथेहे कार्यपालिकाया दुजः रोशन मैयाँ सुवालं भ्वखा ब्वयो दुःख जुयो च्वंपिन्ता राहत विय मःगुलि भन दुःख ब्यूगुलीं नुगः हिइसे च्वंगु नपां उब्ले महिला तयसं यागु आन्दोलन च्वछाय् बहजु धायो दिल ।

वडा नं ७ या वडाध्यक्ष उकेश कवां जुं राजनीतिक व्यक्तित्व पिनिगु जीवनी ब्वडः राजनैतिक रूपं ग्वाकः अन्याय नपां मग्यासिं ल्वायमः धायो दिल ।

अथेहे पूर्व जनप्रतिनिधी पाहाँ चन्द्र बहादुर उलक जुं भ्वखाचां छुँ मस्यंक पिन्ता राहत ब्यूगुलिं जूगु भक्तपुर काण्ड, उगु इलय्या भूमिगत जीवन कुल दिसे राजनैतिक कार्यकर्ता पिसं संघर्ष याय् मः धायोदिल ।

ज्या इवः सं खप कलेज अफ इञ्जिनियरिडया प्राचार्य सुनिल दुवाल व वडा नं. ९ या वडाध्यक्ष रबिन्द्र ज्याख्व नं न्वचु तयो द्यूगु खःसा खप नगरपालिकाया प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत विजय कुमार शर्मा सुभाय देछायो द्यूगु खः ।

अथेहे नेपाल कर्मचारी समाज जिल्ला समितिया ग्वसालय

सच्चिद्व हिंखुगूगु खप पौ, बःछि पौ(पाक्षिक)

इञ्जिनियरिड कलेजया हलय खप नगरपालिकाया सुनिल प्रजापति जु या मू पाहाँलय भक्तपुर काण्डया कुंखियगु ज्या जुल ।

ज्या इवः सं प्रमुख प्रजापति जुं आपतया इलय भःमः मन्हूसे संघर्ष याय मःगु वकिल, बुद्धिजीवी, मानव अधिकारकः मि पत्रकारत नपां सल्लाह कायो ज्या याय् मःगु खाँ ब्याकसे भक्तपुर काण्डया इलय जेलय यागु अमानवीय क्रुर यातनाया खाँ कुल दिसे नेमकिपाता उब्ले म्वः मरुगु नां घाकः ब्यूगु दुःखया विरुद्ध मल्वासें मगागुलिं ल्वाडः निरंकुश पञ्चायती व्यवस्था हे हाँगः नपां लिडः छ्वगु खाँ काडः दिल ।

पृथ्वीनाराण शाहं खपय् त्याकः यक्व जनता स्यागु, केपुली न्हाय् ध्यंक ब्यूगु, जर्मनय् कम्युनिष्ट खत्तम याय्ता संसदय् मितयो ब्यूगु खाँ काडः दिसे नेमकिपा पाखं त्याक, वांपुं जनप्रतिनिधिपिसं डागू तगिंतक निःशुल्क यागु, रापसत्याकः जनताया पक्ष ज्या सांगु लेनिनवादी नीति मन मदयो भ्वखा ब्वथाय वहालवाला जनप्रतिनिधिया कजिलय समिति दयकसां खपय भू.पू. रापस कर्ण प्रसाद ह्योजुता कजि याडः मु हायकः तः म्हा दुगुचा याय् हः यो भक्तपुर काण्ड याडः हाँगः हे लियगु मतिं जः ग्वसां नेमकिपां बैचारिक दृष्टिकोणं दुग्यंगु पार्टीजगुलिं मेपुं सतर्क जुयो च्वंगु खाँ ब्याकसे उब्ले महिला तयसं यागु संघर्ष च्वछाय् बहजु धायो दिल ।

अः पञ्चायतया लॉपुति कांग्रेस, एमाले, माओबादीत वाडः च्वंगु खाँ ब्याकसे अजपुं पाखं जनताया भिं मजुइगु लिं अमिता लिडः छ्वयो समाजवादी व्यवस्थाया लागिं जनताता ग्वाकय् मः । समाजवादी व्यवस्थाय धेबा पुलय म्वायकः शिक्षा, स्वास्थ्य दैगु, उत्पादनया साधनत राष्ट्रियकरण जुइगु, ज्या स्वयो ज्याला, योग्यता स्वयोज्या दैगु खाँ ब्याकसे खपय् समाजवाद उन्मुख ज्या जुयो च्वंगु स्वयता थी थी जिल्लाया सांसदपुं, नगर प्रमुख पुं स्वयो भायो च्वंगु नपां खप दे कासा, तालिम, शिक्षा, स्वास्थ्य खय हःनय् लाडः च्वंगु दः धायो दिल ।

नेपाल कर्मचारी समाज के.स. या नायो गौतम प्रसाद लासिव जु व जिल्ला अध्यक्ष काजी बहादुर पञ्चया सभानायो लय जूगु ज्या इवः सं छ्याञ्जे लक्ष्मी प्रसाद सुवालं नं न्वचु तयो द्यूगु खः ।

आर्थिक अनुशासन समाज्य ह्युपा है

भाद्र ६ गते

खप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं नेपाल मजदुर किसान पार्टी नेपः या व्यवस्थित व अनुशासित राजनीतिक पार्टी काथं हज्याडः च्वंगु खाँ ब्याकसे राजनीतिक पार्टी छगू निश्चित दर्शन, बिचः व सिद्धान्तया लिधंसाय न्हयाय मःगु खाँ खप नगरपालिकाया ग्वसालय जगू 'स्थानीय लाँजुव पिन्ता ब्यगु पुनः ताजगी ज्या इवः २०२३ सं न्वचु तयो दिसे थीथी लागाय लिपा लाडः च्वंगु खप दे थौं राजनीतिक न्ह्यलुवा पिनिगु दुरदर्शिता व इमानदारितां फुक्क धाय्थें लागाय हज्यागु खाँ ब्याकः दिल ।

नेमकिपाया नायो भाजु नारायणमान बिजुकुछें (रोहित) जुं च्वयो द्यगु सच्छिदा लिपाया खप देया लिधंसाय खप नगरपालिकां ज्या साडः च्वंगु 'छखा छें छम्हा स्नातक' पू वानय धुकुगु खाँ ब्याकसे वयकलं २०७२ सालया तः भवखाचां स्यंकगु खप देता अवसर काथं छ्यलः इमानदार व पारदर्शित्वां ज्या साडागु, जनताता मदयक मगागु शिक्षा, स्वास्थ्य त्वनयगु नाः नपां विकास निर्माण सम्पदा ल्यंकः म्वाकः तयगु ज्या यायां संविधानं परिकल्पना यागु समाजवाद उन्मुख ज्या याडागु खाँ ब्याकसे नेपाल्य विदेशी संस्कृति

जिम्नास्टिक कासायायपिंगु ज्या भ्वः

भाद्र ९ गते

खप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापतिजुं देशता अन्तर्राष्ट्रिय जगतय कासां तहांगु ज्या याडगु खाँ ब्याकसे जिम्नास्टिक कासाया प्रशिक्षक प्रशिक्षण ज्या भ्वः ग्वसः ग्वगुलिं कासा अज बांलाडः न्हँ न्हँपुं कासामिपु ब्वलानिगु विश्वास प्वंकः दिल ।

नेपाल जिम्नास्टिक संघया ग्वसालय जगू जिम्नास्टिक कासाया प्रशिक्षक, प्रशिक्षण तालिम क्वचःगु ज्या भ्वः सं वयकलं कासा अनुशासन नपां स्वापु दैगु छगू काथंया शारीरिक अभ्यास जगुलिं खप नगरपालिकां थानाया कासा हज्याकयता थी थी ज्याभ्वःत

त्वपुयो भीगु संस्कृति न्हाड वानिगुमतिं स्थानीय पाठ्यक्रम दयकः ब्वंकय बियो वयागु खाँ काडः दिसे पर्यटक पथ प्रदर्शक पिसं धात्थेगु खाँ काडः बांलागु ब्यवहार याःसा नेपः या बारे हलिमय भिंगु खाँ प्याहाँ वानिगुलि थःगु ब्यवहार बांलाकयता धायो दिल ।

पर्यटक प्रहरी कृष्ण थापा, प्रशासकीय अधिकृत दामोदर सुवाल, पर्यटक सूचना तथा सेवा केन्द्रया प्रमुख गौतम लासिवांनं न्वचु तयो द्यगु खः ।

अथेहे नेन्ह्या लाँजुव पिनिगु रिफ्रेसर तालिमसं खप नगर प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं खपय पर्यटकपिन्ता ता ईतक तयफःसा जनताता ज्या दैगु नपां आमदानी नं जुडगुलिं थुकि बिचः यासे प्राकृतिक व संस्कृतिक सम्पदा अपलं दःगु, नेपः देशय पर्यटन उद्योगया विकास याडः आमदानी नपां नेपः या गौरव अन्तर्राष्ट्रिय जगतय पिबवय फँगु खाँ काडः दिल ।

नेपालय संसारता क्यनय लाडकगु यक्व मौलिक वस्तुत दःगुलिं भीसं शान्ति सुरक्षा, सत्यतथ्य खाँ काडः वियफःसा खपय पर्यटकपुं वडगुलि विश्वास प्वंकसे लाँजुवपिन्ता निर्देश याडः दिल ।

उपप्रमुख रजनी जोशी भीगु मौलिक थायत क्यडः लाँजुव पिसं थःगु कर्तव्य पूवांकसा समाज हज्याइ धायो दिल ।

वडा नं ९ या वडाध्यक्ष रबिन्द्र ज्याखवया सभा नायोलय जुगु उगु ज्या इवः सं वातावरण समितिया दुजः योगेन्द्र मान बिजुकुछें, भक्तपुर पर्यटन विकास समितिया नाथो दिपेश राज शर्मा व पर्यटन सूचना व सेवा केन्द्रया प्रमुख गौतम प्रसाद लासिव नं न्वचु तयो द्यगु खः ।

खप नगरपालिकाया ग्वसालय जगू उगु ज्या इवः सं ब्वति कःपुं लाँ जुवः पिन्ता पाहाँ प्रजापति जुं दसिपौ व लयता पौ लःल्हाडः द्यगु खः ।

याडः वगु खाँ ब्याकः दिल ।

कासामिपिन्ता दाच्छियेकं कासाखय जुडकेगु मतिं खप नगरब्यागु व ब्वनयकुथि ब्यागु कासाया धिं धिं बल्ला ग्वसः ग्वयो जगुलिं खप नगरपालिकां थानाया कासा हज्याकयता थी थी ज्याभ्वःत याडः वगु खाँ ब्याकः दिल ।

कासामिपिन्ता दाच्छियेकं कासाखय जुडकेगु मतिं खप नगरब्यागु व ब्वनयकुथि ब्यागु कासाया धिं धिं बल्ला ग्वसः ग्वयो वपुं नपां कासामिपुं हानयज्याया ज्या इवः ता मदिकक हज्यासें वयो च्वंगु खाँ नपां वयकलं कला, संस्कृति, ल्यंकः म्वाकः तयता थी थी

सांस्कृतिक धिंधिबल्लाता बः बियो वयो चवडागु खाँ ब्याकः दिल ।
खवप नगरपालिकां शिक्षा, स्वास्थ्य, सम्पदा ल्यंक म्वाकः तय्गु
सुचुकुचु, पर्यटन विकास नपांया लागाय् चवछाय् बहगु ज्या याडः
वयो चवंगु खाँ ब्याकसे वयकलं खवप विश्वविद्यालय चाय्केता
लिपाथ्यंकया योजनाकाथं हछ्याडः चवंगु खाँ ब्याकः दिल ।

नेपाल जिम्नास्टिक संघया नायो नपां प्रतिनिधिसभाया
दुजः ध्रुव बहादुर प्रधानं खवप नगरपालिका सम्पदा ल्यंकः म्वाकः
तयगुलि चवछाय् बहगु ज्यासांगु नपां कासाया लागाय नं खवप

पारदर्शिता, इमानदारिता जनविश्वासया लिधंसा

भाद्र २ गते

महाकाली क्षेत्र संरक्षण समितिया ग्वसालय वांगू साउन
२ गते निसैं ३१ गते तक खवप नगरपालिका वडा नं ६ खय्
ऐतिहासिक खँचापुखु (ख्यः पुखु) सं क्वचः गु मच्छेनारायण
(पुरुषोत्तम मेला क्वचायकगु ज्या इवः या मू पाहाँ खवप नगरपालिकाया
प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं धर्मता भौतिकवादी मिखालं स्वयो
वैज्ञानिक मिखालं स्वयो व्याख्या याय्मः धायोदिसे धार्मिक ज्याखं नं
अपलं जनताता भिं याडगु काथं सेवा याय् फः धायोदिल ।

वयकलं भिंगु ज्या याय्गु हे धर्म खः धायो दिसे धर्मया
नामय् ठगय याडपुं यक्व दःगुलिं आर्थिक पारदर्शिता, इमानदारिता
व आर्थिक अनुशासनय् चवडः जनताया विश्वास त्याकय् मः धायो
दिल ।

वयकलं भाय्, सांस्कृतिक व सम्पदा भीगु म्हासिइका खः।
खवपय्या धार्मिक स्थल संरक्षण याडः तयगुलि खवप नगरपालिका
हदाय चवडः ज्या साडः चवंगु खाँ नं काडः दिल ।

ज्या इवःया सभानायो नपां खवप नगरपालिका वडा नं ६
या वडाध्यक्ष हरिराम सुवालं मच्छेनारायण मेला बांलाक क्वचाय्केता
ग्वाहाली यापुं सकलसिता सुभाय देछासे थाना द्रहँ वगु धेबा थानाया

सच्छिव हिंखुगूगु खवप पौ, बःछि पौ(पाक्षिक)

नगरपालिका हदाय लाडः चवंगु खाँ नं काडः दिल ।

प्रशिक्षक प्रशिक्षण तालिमं न्हँन्हँ पुं कासामिपुं ब्वलानिगु
विश्वास प्वकः दिसे वयकलं प्रशिक्षणं सयकगु ज्ञान व सीपता ज्या
छिंगु काथं थःगु कार्यक्षेत्रय् छयलयता बः याडः दिल ।

खवप नगरपालिका वडा नं १ या वडाध्यक्ष नपां युवा तथा
खेलकुद समितिया कजि श्याम कृष्ण खत्री २०५१ साल निसैं खवप
नगरपालिकां खुगू कासाया प्रशिक्षण मदिकक याडः वयो चवंगु
२०७६ निसैं जिम्नास्टिक कासाया प्रशिक्षण नं न्ह्याकगू खाँ ब्याक
दिल ।

वयकलं कासा ब्वलांकिगु प्वाथः(न्हपांगु थाय् ब्वनयकुथि
जुगुलिं खवप नगरपालिकां ब्वनयकुथि ब्यागु कासाता बः बियो वयो
चवंगु खाँ नं ब्याक दिल ।

ज्या इवः सं भक्तपुर जिल्ला जिम्नास्टिक संघया नायो
दीपक कृष्ण प्रजापति व न्वकु बाबुराम थापां जिम्नाटिक कासा छाय्
म्हेतय् मः धायगु खाँ काडः दिल ।

ज्या इवः या पाहांपिसं तालिमया प्रशिक्षकपुं, प्रशिक्षार्थीपुं
व प्रायोजक पिन्ता लयता-पौ इड ब्यूगु खः । ज्या इवःया विशेष
पाहाँ सांसद ध्रुव बहादुर प्रधानं कासाया छयलय ता ईतक जीवन
पाडः भ्रम्हा शिव जी श्रेष्ठ जु याता हानय्ज्या याडः दिल ।

सम्पदा ल्हवनय् कानयता हे खर्च याय्गु धायो दिल ।

वडा नं ६ या वडाया दुजः गोविन्द दुवालं धर्म प्रतिया
विश्वास म्वाडः चवंगु थानाया थःगु संस्कार, संस्कृति थःगु हे खः
धाय्गु भावना म्वाडः चवंगु खः धायोदिसे नेमकिपाया भिंगु नितिं
याडः थानाया ज्यासाडः नैपुं जनता थाहाँ वगु खः धायोदिल ।
२०४५ सालय् राज्यस्तरं ग्वगु जः भक्तपुर काण्डया खाँ कुल दिसे
न्ह्याथिन्योगु, समस्या वसां सिद्धान्त व बिचः त्वः मतसैं जुय फःगु

बांलापुं कार्यकर्ताया विशेषता खः धायो दिल ।

अथेहे खवप नगरपालिका कार्यपालिकाया दुजःरोशन मैयाँ सुवालं धार्मिक नपां सामाजिक ज्या नं याडः समाजय ह्युपा ह्युता ज्या सानय्मः धायो दिल ।

वयकलं धर्मया नामय् अपलं धेबा अखयला थखयला मदय्किगु खाँ प्याहाँ वयो च्वंगुलिं स्वापु दःपिसं पारदर्शि काथं ज्या याय् मः धायो दिल ।

का.रोहित नपां साम्राज्यवाद विरोधी च्वमि विजयप्रसाद

भाद्र १० गते

नेपाल मजदुर किसान पार्टीया नायो भाजु नारायणमान बिजुक्छेँ (रोहित) जु नपां साम्राज्यवाद विरोधी च्वमि विजय प्रसादया न्ह्यलुवाय भःःपुं भारतीय बुद्धिजीवी पिसं नपालाडः दिसे नायो भाजु बिजुक्छेँ जुं कम्युनिस्ट आन्दोलन नय, त्वनय्या समस्या ज्यंकयगु जक आन्दोलन मखुसँ सांस्कृतिक आन्दोलन नं खः धायोदिसे नेमकिपाया कार्यकर्तात मदिकक जनताया निःस्वार्थ सेवा याडः वयो च्वंगु अमिता वैचारिक प्रशिक्षण ब्यू ब्यू वयो च्वडागु खाँ काडः दिल ।

पुँजीपतितय्के स्वयो ज्या साडः नैपुं वर्गकय् राजनीतिक व कुटनीतिक ज्ञान म्हवचा जक दैगुलिं समाजवादी देशय् नं पुँजीवाद लिताह्य फः गुलि कम्युनिस्ट कार्यकर्ता सचेत जुयमःगु खाँ ब्याक दिल ।

नपालाय्गु इवल्य विजय प्रसाद जुं अः न्ह्याकः च्वंगु आन्दोलनं हे कन्हेया समाजवादया चरित्र सिय दैगुलिं कम्युनिस्ट पार्टी न्ह्याब्लें जनता नपां च्वडः थी थी देया समाजवादी आन्दोलनं सय्कः भौतिक ह्युपा नपां बैचारिक आन्दोलन त्वः त जनताता ग्वाकय् मफूसा थासय् मलागु अपलं कम्युनिस्ट पार्टीत दःगु दसु बियो दिल ।

उगु इवल्य भारतीय प्रतिनिधि मण्डलया दुजःपुं सुधनवा देस पाण्डे, पी अम्बेडकर विनुथा, रोजाप्रसाद व नेपःया पासा प्रमेश पोखरेल नं भःःगु खः सा नेमकिपाया केन्द्रिय दुजः पुं

सच्छिव हिंखुगु स्वप पौ, बःछि पौ(पाक्षिक)

समितिया दां भारी भीमलाल सुवालं पुरुषोत्तम मेला ज्वः छि द्रहें वगु धेबा, चन्दा, नपां खर्चया ल्याचा पिब्वयो दिलसा ग्वाहाली याडः दयूपुं सकलसिता सुभाय देछायो दिल । समाजसेवी गोपी कृष्ण चांगुभारी, महाकाली क्षेत्र संरक्षण समितिया पुरुषोत्तम दथेपुथे, व राजेश दिष्टि नं न्वचु तयो द्युगु खः ।

ज्या इवः सं पाहाँ पिसं मच्छेनारायण मेलाय् ग्वाहाली यापुं सकलसिता लयता पौ लः ल्हाडः दिल ।

सुनिल प्रजापति, सुरेन्द्र राज गोसाई व रबिन्द्र ज्याखव पुं नं भःःगु खः ।

नपालाय हाँ लायकु ध्वाकाय् प्रमुख प्रजापति जुं लसकुसयासे लायकु तः माहीया ऐतिहासिक सम्पदा स्व स्वं खवप नगरपालिकां चाय्कःतःगु खवप कलेज, खवप अस्पताल व खवप इञ्जिनियरिड कलेज व स्थानीय वचतं चाय्क तःगु आदर निकेतन नं स्वयो दिल ।

साम्राज्यवाद व उपनिवेशवादका विरोध्य क्युवा व ल्याटिन अमेरिकी जनताया संघर्षया विषयलय् च्वमि विजय प्रसाद मदिकक च्वसा न्ह्याकः वयो च्वंम्हा वयक पत्रकार, राजनीतिक विश्लेषक, इतिहासकार, साम्राज्यवाद व उपनिवेशवाद विरोधी मार्क्सवादी बुद्धिजीवी काथं अन्तर्राष्ट्रिय वामपन्थीं नां जःम्हा विजयप्रसाद भारतीय कम्युनिस्ट पार्टी (मार्क्सवादी) नपां स्वापु दःगु पिथना पुचः 'लेफ्ट वर्ड बुक्स' या प्रधान सम्पादक नं खः । इराक, अफगानिस्तान, लिबिया व सिरियाय् अमेरिकी साम्राज्यवादी आक्रमण, भारतया दलित समुदाय, हिन्दुत्व, प्यालेस्टाइन, अरब आन्दोलन, दक्षिणी गोलाई, एसियाली अक्टोबर क्रान्ति, जलवायु परिवर्तन तेस्रो विश्वया समाजवादी आन्दोलन थीथी विषयसं वयकया नीप्यंगूडागु साफूत पिथानय् धुंकल । वयकलं क्यूबाली समाजवाद नपां क्युवाली क्रान्तिया पक्ष च्वच्वं वयो च्वंगु नपां ऐकेवद्धता आन्दोलनय् ग्वाहाली यायां वयो च्वंगु खः ।

बाली जूङ्ग ल्वयया उपचारया शिविर

(२०८० माद्र १ गते)

अँचा पुखुलीया आदरनिकेतन भवनय् प्वल्हँ च्यूथाय् नगर प्रमुख ज्यू

(२०८० माद्र १० गते)

सामाज्यवाद विरोधी च्वमि भाजु विजय प्रसाद, ख्वपय्
(२०८० माद्र १० गते)

रें महानगरपालिकाया उपमेयर डंगोल ख्वप नगरपालिकाय्
(२०८० साउन ३० गते)

